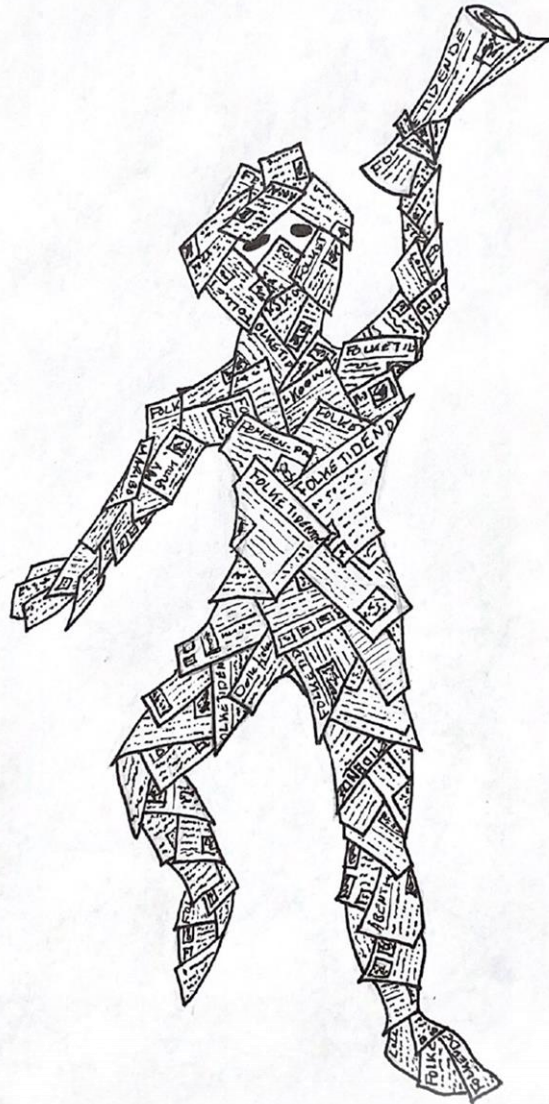

LAD OS SNAKKE OM LOKALAVISEN

En undersøgelse af lokaljournalistik i et socialt perspektiv

(Anna) Stella Buur Rasmussen 71512

Vejleder: Jesper Knudsen

Bella Maria de Lamotte Brosbøl 70821

Tegn: 100.796

Jonathan Lebeda 71659

Gruppenummer: S2227039294

Louise Karoline Matcham 71510

4. semester F2022

Maja Kornelia Andersen Flodquist 70838

Mathias Holm Hansen 71511

Roskilde Universitet

Abstract

This report examines the social value of local journalism on Lolland-Falster. It reflects on possible correlations between news deserts, local affiliation (feelings of belonging), and social connections through the local newspaper, Lolland-Falsters Folketidende. The basis of this study is six qualitative interviews with people who reside on Lolland. The data has been analysed and discussed using a theoretical frame surrounding local journalism including a variant of Benedict Andersons concept of “imagined communities”, Søren Schultz Jørgensen’s theory on social connections, Anthony Giddens’ theory about reflexivity, and finally Anders C. Østerby’s further development of the concept of news deserts.

The result of the analysis leads to the understanding that there is a correlation between degree of local affiliation and active use of the local news media, and that the respondents’ feelings of belonging are dependent of their ideas about what it means being a local. We have discussed what comes first: The use of local journalism or local affiliation? Furthermore, we discuss the democratic value of local journalism against the social value. Finally, we conclude that social function plays a significant role in the respondents’ relationship with local journalism.

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Problemformulering	5
Videnskabsteori.....	6
Ideografisk videnskabsdisciplin.....	6
Epistemologi	6
Metodologi – Hermeneutik	7
Metode	7
Geografisk fokus.....	7
Fakta om Lolland-Falsters Folketidende.....	8
Analysetilgang	9
Respondentprofiler.....	9
Interviewformat.....	10
Interviewets indhold og rationalerne deri	11
Teori.....	13
Nyheder uden journalister – <i>Nyhedsørkner</i>	13
Alle fællesskaber er forestillede.....	15
Øget refleksivitet.....	16
Alle medier er sociale	17
Sociale Forbindelser.....	18
Analyse.....	19
Præsentation af interviewpersoner	19
At tale om historier er et socialt bindemiddel	21
Lokalavisen som socialt holdepunkt	21
Identifikation gennem lokalavisen	23

Katrines mediebrug og identifikation	24
Lokalavisen som katalysator for sociale forbindelser	25
Avisen som opslagstavle	25
Personlig brug af lokaljournalistikken	26
Værdien af lokaljournalistik	26
Erstatning af avisen med Facebook	27
Et alternativ til lokalt tilhørsforhold - at føle sig "hjemme"	29
Lolland som et forestillet fællesskab	30
Tilflytteren i det forestillede fællesskab	31
Forestillingen om lollænderen	32
Diskussion	34
Sammenhængskraften i samfund	34
Sammenhængen mellem brug af lokale medier og grad af lokalt tilhørsforhold	35
Demokratisk værdi over social værdi?	36
Konklusion	39
Litteraturliste	40
Artikler	42

Indledning

Når vi fortæller historier, skaber vi også fortællinger om, hvem vi er. Hvem vi er i fællesskab, og hvem vi er som individer. Fortællinger som disse findes i al kommunikation og dermed også i journalistikken. I denne rapport vil vi forholde os til, hvordan lokaljournalistikken fungerer i et lokalsamfund, og om der findes fortællinger, der relaterer sig til dét at være lokal. Hvilken betydning har lokaljournalistikken for det lokale samfund? Hvad er lokaljournalistikkenes udfordringer?

Tager man et dyk ned i litteraturen, der beskæftiger sig med lokaljournalistikken, ses det hurtigt, at eksperter er bekymrede: Nyhedsørkener, økonomiske udfordringer, centraliseringer af redaktioner, udkantsdanmark, geografisk ulighed og øget risiko for korrupsion er alle ord og vendinger, der dukker op på tværs af litteraturen. Det er alarmerende sprogbrug.

Der kan til gengæld være noget om snakken. Ifølge rapporten 'Det Sander Til' fra SDU er hver fjerde dagbladsredaktion og ugeavis i Danmark forsvundet mellem 2010 og 2020 (Østerby 2021: 13). Forskere inden for feltet argumenterer, at selvom spørgsmålet om forsvindende lokaljournalistik er hypotetisk for nu, så er et sådant scenarie "... langt fra usandsynligt, når lokale og regionale mediers aktuelle situation tages i betragtning" (Blach-Ørsten et. al. 2020: 30).

Vi ser ofte, at der bliver slået alarm over lokaljournalistikkenes tilstand, og at legitimitetsgrundlaget herfor er hængt op på et demokratisk ideal. Medierne skal oplyse og engagere borgerne og holde øje med magthaverne. Det er tydeligt, at demokratiske værdier fylder meget i lokaljournalistikken – og journalistikkens i det hele taget – berettigelsesgrundlag.

Går vi sociologisk til værks og forsøger at granske lokaljournalistikkenes rolle i et lokalsamfund, ser vi, at det ikke kun handler om demokratisk værdi, men især også om den sociale værdi. Spørgsmål, som vedrører det sociale aspekt, er ikke nær så italesat, som de demokratiske er, hvorfor vi gerne vil stille netop disse spørgsmål.

Spørgsmål relateret til den sociale værdi kunne lyde: Kan journalistikken bidrage til fællesskabet og sammenhængskraften i lokalsamfundet? Kan den være med til at opfylde et socialt behov og opbygge og opretholde tilhørsforhold, eller kan vi belyse, om journalistikken kan være med til at opbygge en kollektiv identitet i lokalsamfundet?

For at undersøge dette ønsker vi at tale med borgere ude i samfundet. Ved at udføre en stikprøve i form af kvalitative interviews ønsker vi at kombinere eksisterende teori med virkelighedens tilstande.

Vores fokusområde vil være Lolland-Falster. Næsten halvdelen af redaktionerne i Region Sjælland, hvor Lolland-Falster hører under, blev lukket i perioden 2010-2020 (Østerby 2021: 127). Med udgangspunkt i Lolland-Falster vil vi analysere på vores respondents udtalelser og med teori og data i ryggen endeligt diskutere, hvorfor lokaljournalistik er vigtigt, og hvilken betydning den kan have for et lokalsamfund. Vores problemformulering lyder derfor som følgende:

Problemformulering

Hvilken social værdi kan et lokalt medie have for et lokalsamfunds sammenhængskraft og identitetsdannelse?

- Hvordan ser det lokaljournalistiske landskab ud? I Danmark? På Lolland?
- Hvordan kan lokaljournalistik fungere som katalysator for sociale forbindelser?
- Hvilke sociale værdier og funktioner tillægges lokaljournalistikken i lokalsamfundet?
- Hvordan er sammenhængen mellem brug af lokale medier og mediebrugerens grad af lokalt tilhørsforhold?

Videnskabsteori

Projektet placerer sig inden for rammerne af det humanistiske videnskabsområde, hvor man beskæftiger sig med mennesker som subjekt (Collin & Køppe 2014: 11). Således er projektets genstandsfelt centreret omkring mennesket med særlig fokus på menneskets brug af lokaljournalistikken og dennes sammenhængskraft for et lokalsamfund. Vi ønsker at undersøge, hvordan lokaljournalistikken bliver brugt, og hvordan respondenterne oplever lokalavisens funktion. På den måde undersøger vi genstandsfeltet; lokalavisens sammenhængskraft gennem respondenternes erfaringer, oplevelser og livsverdener. Altså, arbejder vi med tilhørsforhold, fællesskab og sammenhængskraft med en forståelse af, at det er noget, man oplever og erfarer frem for at anskue det som en fast størrelse.

Ideografisk videnskabsdisciplin

Vores tilgang til bearbejdelsen af empirien har været at kigge på individuelle enkelttilfælde, det lokale, og således ikke at undersøge lovmæssigheder. Måden, hvorpå vi har undersøgt vores genstandsfelt, har dermed taget udgangspunkt i en ideografisk tilgang, hvor vi er gået fortolkende til værks på enkeltstående oplevelser (Collin & Køppe 2014: 24).

Epistemologi

Vi befinder os i grænselandet mellem kritisk teori og postmodernisme, da vi kritisk undersøger og gransker menneskets forhold til lokalsamfundet, men samtidig anerkender at det konstrueres i samspillet mellem mennesker og deres forhold til hinanden. Således forstår vi verden gennem menneskets oplevelser og anskuer respondenternes refleksioner som 'sande' for at kunne behandle dem i analysen. Undersøgelsens ene teoretiker Benedict Anderson repræsenterer en postmodernistisk tankegang ved at anskue det forestillede fællesskab som værende socialt konstrueret. Anthony Giddens, vores anden teoretiker, har en kritisk teoretisk tilgang til det moderne samfunds normativitet og individets refleksivitet deri. Vi har kombineret disse videnskabsteoretiske retninger, idet vi finder dem relevante for at forstå vores genstandsfelt omhandlende tilhørsforhold til lokaljournalistik og lokalsamfund.

Metodologi – Hermeneutik

Til projektets metodologi knytter sig spørgsmålet om, hvilken opfattelse der ligger bag og til grund for den metode, som vi har valgt at benytte os af i projektet. Vores undersøgelse og analysearbejde tager afsæt i Hans-Georg Gadamer's (1951-1986) forståelse af hermeneutikken. Hermeneutikken beskæftiger sig med fortolkning af noget, der har mening: “ [...] *forståelse af menneskelig aktivitet og produkterne af sådanne aktiviteter, og sådanne fænomener har mening, thi de har deres udspring i mennesker, der mener og vil noget*” (Pahuus, 2011: 140).

Målet med hermeneutikken er at opnå en forståelse, der konstant vil udvikle sig. Dette sker gennem den hermeneutiske spiral (Ibid.: 145). Gennem en forestilling om at vi ikke kan forstå helheden uden at forstå delene, følger vi den hermeneutiske spiral, når vi fortolker på vores empiri i analysen. Vi er i en kontant fortolkningsproces, hvor vi på baggrund af vores forforståelse anskuer et genstandsområde, der udvider vores forståelse løbende, hvor “ [...] *man går frem og tilbage mellem den forståelseshorizont, man har i mødet med teksten, og selve tekstens helhedsmening*” (Ibid.: 153). I denne spirallignende udvikling opnår vi altså en mere dækkende fortolkning ifølge Gadamer. Vi er således bevidste om, at vi har en klar forforståelse, som løbende vil blive revurderet og udvidet i takt med undersøgelsen og analysearbejdet.

Metode

Vi vil uddybe vores metodiske tilgange i projektet. Dette gør vi for at være transparente i vores undersøgelsesproces, og for at der ikke opstår tvivl om det, vi har valgt at gøre, måden, vi har valgt at gøre det, og det vi har undladt at gøre.

Geografisk fokus

Vi har valgt at afgrænse vores undersøgelse til Lolland-Falster, Danmarks henholdsvis fjerde- og sjette største øer, som er en del af området med den mundrette fællesbetegnelse Sydhavsøerne. Øerne ligger syd for Sjælland og bestod i slutningen af 2021 af et indbyggertal på knapt 100.000 indbyggere ([Danmarks Statistik](#)).

Lolland-Falster har oplevet det laveste fald i antal af lukkede lokalredaktioner i Danmark i perioden 2010-2020 (Østerby 2021: 14). Samlet set har Danmark mistet hver fjerde dagbladsredaktion og

ugeavis i samme periode. En generel tendens, som Anders C. Østerby italesætter mulige konsekvenser ved i rapporten 'Det Sander Til' (2021), hvilket vi vil uddybe yderligere i teoriafsnittet.

Helt konkret er Lolland-Falster interessant, fordi de, som mange andre nyhedsredaktioner, har centraliseret deres lokalavis Lolland-Falsters Folketidende, som er det lokale, betalte dagblad. Avisens redaktioner er blevet samlet ét sted fra kontoret i Nykøbing i stedet for de mange lokale produktioner rundt i øernes byer (Ibid.: 16).

Lolland-Falster har længe været betragtet som en del af Udkantsdanmark ([*Udkantsdanmark i Den Danske Ordbog 2010*](#)). En betegnelse, som dækker over, når et geografisk område er præget af lav økonomisk aktivitet, faldende beboer-tal og et dalende erhvervsliv. Desuden er væsentlige offentlige institutioner, såsom skoler og sygehuse, blevet nedlagt til fordel for at samle det i få, større byer. Lolland-Falster som lokalsamfund kan altså groft sagt siges at være udfordret socialt, hvilket gør det til et interessant analyseobjekt i besvarelsen af vores problemformulering (Lolland Kommune s.d.). Geografien har derudover skabt en naturlig afgrænsning for os, da Lolland-Falster ligger inden for vores geografiske rækkevidde. Vi kunne dermed tage ud og tale med lokalbefolkningen selv og generere egen empiri.

Fakta om Lolland-Falsters Folketidende

Efter en samtale med abonnementschefen for Lolland-Falsters Folketidende, Jørgen Holst, har vi fået indblik i, hvordan dagbladet bedriver lokaljournalistik til befolkningen på Lolland-Falster. Der er i alt 21 fastansatte journalister fordelt på hovedkontoret i Nykøbing Falster og på lokale redaktioner i Maribo og Nakskov. Deres daglige avisoplag tæller ca. 10.000, hvortil dagbladet forventer et fald på 4 procent i indeværende regnskabsår på abonnementsdelen. Dagbladet koster 28 kr., er kun geografisk segmenteret, og den seneste brugeranalyse er fra 2011. Desuden har dagbladet ingen yderligere demografiske oplysninger om deres læsere. Ifølge abonnementschefen oplever Folketidende ingen konkurrence fra andre dagblade, men ligesom andre aviser er de udfordret af sociale medier som Google og Facebook, både på annoncering og abonnementsdelen. Lokalgrupper på Facebook bliver især anset som en udfordring for dagbladets lokalhistorier. Folketidende er desuden en lokalavis, som, ifølge dem selv, har en stor værdi for lokalbefolkningen.

Analyseltilgang

Vi har anvendt *abduktion* som analytisk greb, da vi har vekslet mellem “*empiridrevne fortolkninger og begrebsudvikling forankret i teori*” (Järvinen & Mik-Meyer 2017: 11). På den måde har teorien ikke styret forholdet til empirien og omvendt. Vores undersøgelse fokuserer på en såkaldt ‘genstand’, som er et udsnit af virkelighedsbilledet (Eskildsen 2020: 89). Genstanden i dette projekt er lokaljournalistikens betydning for et lokalsamfund set ud fra et socialt perspektiv. Derfor har vi generet vores egen empiri i form af kvalitative interviews af seks respondenter.

Vi er bevidste om, at en kvalitativ undersøgelse aldrig vil give endegyldige — eller entydige — svar, men at den derimod vil give mulighed for at stille nye spørgsmål (Ibid.: 54). Vi er derfor opmærksomme om, at resultaterne af undersøgelsen vil være præget af den viden og de kilder, som vi har tilgængelige. Imidlertid er enkeltstående tilfælde vigtige, fordi de tillader os at afdække sammenhænge, som kan afsløre, gavne eller fortælle om verden på måder, som ikke tidligere har været belyst. Den kvalitative undersøgelse kan således hjælpe os med at blive klogere på det almene og det menneskelige (Ibid.: 96).

Alle interviews blev transskriberet (se bilag 1), og som første led i analysen foretog vi en kodning af de samlede transskriptioner og sammenholdt det med teorien — en såkaldt meningskondensering. Det har vi gjort for at kunne indfange de mest fremtrædende og væsentlige pointer, som i analysens endelige form er skrevet sammen under fire delafsnit. Vi er bevidste om, at dele af kommunikationen, herunder nonverbal kommunikation, kan gå tabt, når vi transskriberer, men som Brinkmann og Kvale argumenterer, er det stadig den mest optimale fremgangsmåde i forhold til at kunne analysere empiri (Brinkmann & Kvale 2015: 236).

Respondentprofiler

Vores empiriske materiale består af transskriptioner af interviews med seks respondenter, som alle har bopæl på Lolland-Falster. Vi har bestræbt os på at skabe en bred repræsentation af respondenter, der på bedst mulig vis kan afspejle områdets demografiske sammensætning. Området har en relativ høj gennemsnitsalder i forhold til resten af Danmark, hvis gennemsnit er 41,7 år. Lolland er, med sin gennemsnitsalder på 48,2 år, kun overgået af seks andre kommuner i landet. Nabokommunen, Guldborgssund Kommune, har en gennemsnitsalder på 46 år, hvilket også afspejles i vores

respondentgruppe (Lolland Kommune 2019: 9). Vi har tilfældigt udvalgt de seks respondenter, som er i alderen 34 til 83 år, hvoraf to af dem er mænd og fire af dem er kvinder.

Hovedårsagen til, at vi lavede interviews, var for at få et indblik i andres livsverden. I stedet for at forholde os til problemstillingen teoretisk isoleret, så vi en reel mulighed i at indhente viden om emnet fra de mennesker, som rent faktisk lever i og med den lokaljournalistik, vi undersøger (Brinkmann & Kvale 2015: 153).

Vores respondenter har forskellige baggrunde, både i forhold til opvækst, beskæftigelse og etnicitet, hvilket vi har valgt at præsentere i begyndelsen af analysen for at skabe overblik. Vi har fundet frem til dem gennem opslag i 10 forskellige Facebook-grupper for lokalmiljøer på Lolland, bl.a. grupperne 'Maribo', 'Nykøbing', 'Lolland-Falster Lovestorm', 'Rødbyhavn alt er tilladt' og 'Nakskov den gamle gruppe'.

Respondenternes navne er blevet anonymiseret med dæknavn. Det gør vi af hensyn til respondenternes privatliv, da vi i rapporten gransker og analyserer deres personlige vaner og forhold til deres lokalmiljø og lokaljournalistik. Vi ønsker i den forbindelse at undgå enhver risiko for, at respondenternes grænser overtrædes. Vi kender dog til respondenternes identitet og rigtige navne.

Interviewformat

Vi havde forinden interviewene udarbejdet en semistruktureret interviewguide, som vi har hentet faglig inspiration til hos Lene Tanggaard og Svend Brinkmann i bogen 'Kvalitative metoder' (Brinkmann & Tanggaard 2020: 42-46). Det semistrukturerede interview som metode benyttes af forskere inden for flere fagfelter, da det tillader interviewer at befri sig fra emnet og nemt genfinde struktur og sammenhænge i en interviewsituation. Spørgsmålene i interviewguiden er opdelt i henholdsvis forsker- og interviewspørgsmål (se bilag 2). Det er en måde for os som studerende at stille kritiske, relevante spørgsmål til respondenterne med en vis stringens og konsistens (Brinkmann & Kvale 2015: 157).

Vi har undladt at indvie vores respondenter i vores teoretiske formål med undersøgelsen. De ved ikke, hvorfor og hvordan vi vil bruge deres udtalelser. De ved blot, at vi vil tale med dem om deres medievaner. Det har vi gjort for ikke at påvirke deres svar, men opnå autentiske fortællinger om deres virkeligheder. Vores udgangspunkt for interviewet kan betragtes i lyset af en grundlæggende idé om, at mennesker er sociale væsener og derfor mulige at påvirke i samtalen. Ved ikke at indvie

respondenterne i formålet på forhånd mener vi at kunne styrke videnskabelig transparens og undgå at farve deres udtalelser. Om denne refleksion og betoning kan der dog være en faldgrube i, at respondenter kan kompensere for diverse hensyn, når de udtaler sig, f.eks. for at fremstå mere interessant eller fordi respondenter sidder over for os som interviewere, der studerer journalistik og dermed risikerer, at respondenter vil forsøge at tilpasse sine svar efter, hvad de tror, vi vil høre.

Derudover har omstændigheder afgjort, at vi måtte interviewe nogle af respondenterne telefonisk, da begrænset tid og geografisk afstand har spillet en rolle i arbejdsprocessen. Det, er vi bevidste om, kan påvirke respondenternes svar. Derfor har vi også valgt at lægge et analytisk fokus på to respondenter, Katrine (R1) og Ida (R2), idet disse to blev interviewet fysisk. Deres udtagelser blev mere udførlige og nuancerede set i forhold til de interviews, der blev foretaget over telefon. I de fysiske interviews inddrog vi desuden et interaktivt øvelseselement, hvor vi gav respondenterne en kopi af avisen at bladre igennem, hvilket givetvis måtte udelades ved de telefoniske interviews.

Interviewets indhold og rationalerne deri

Helt konkret har vi udarbejdet vores interviewspørgsmål ud fra en række rapporter og videnskabelige artikler, som undersøgelsen også har teoretisk afsæt i. Vi har f.eks. hentet inspiration fra og udarbejdet en række spørgsmål på baggrund af journalist og mediesociolog Søren Schulz Jørgensens begreb om det sociale medie og sociale forbindelser fra sin ph.d.-afhandling 'Gamle medier er også sociale' (Schultz Jørgensen 2016). Vi har ligeledes hentet inspiration fra artiklen 'Newspaper Reading Supports Community Involvement' udgivet i *Newspaper Research Journal* i 2007 (Atkin et. al. 2007: 10-12) i spørgsmålene omhandlende tilhørsforhold.

Flere rapporter, f.eks. 'Danskernes Brug af Nyhedsmedier 2020' (Blach-Ørsten et. al. 2020) og 'Lokal og regionalmediers indhold, rolle og betydning i lokalområder' (Andersen et. al. 2017), gør brug af kvantitative metoder til at indsamle deres empiri. Vi har fundet inspiration fra disse rapporters tilgange og forsøgt at udfolde dem i vores interviewguide ved at lade respondenterne vurdere på skalaforhold 1-5, men herefter stille uddybende spørgsmål til genereringen af kvalitativ empiri.

Den sidste række spørgsmål i vores interviewguide er en udfoldelse af et spørgsmål stillet i førnævnte rapport 'Danskernes brug af nyhedsmedier 2020'. Her er spørgsmålet hypotetisk formuleret: Hvor meget ville du savne den følgende nyhedskilde, hvis den lukkede? (Blach-Ørsten et. al. 2020: 31).

Selvom det er hypotetisk, bliver spørgsmålet legitimeret på baggrund af viden om lokaljournalistikens omstændigheder og truslen om nyhedsørkener.

Teori

Teoretisk står vores undersøgelse på tre ben, som danner rammen om undersøgelsen af lokaljournalistikkens sociale sammenhængskraft.

Det første ben har afsæt i Benedict Andersons begreb *forestillede nationale fællesskaber*. Vi bruger begrebet i et lokalt perspektiv med henblik på at forstå lokaljournalistikkens betydning for et lokalt afgrænset område. Hvordan er lokalområdets sammenhængskraft koblet til den journalistiske dækning og vice versa? Bidrager lokaljournalistikken til at etablere en forbindelse mellem medlemmerne af det forestillede fællesskab?

Det andet ben tager afsæt i Anthony Giddens begreb *refleksivitet*, som vi vil bruge til at forstå, hvordan den enkelte borger i lokalsamfundet forholder sig til sig selv og – så vidt – til andre mennesker i lokalområdet, når netop medlemskabet i det forestillede fællesskab ikke nødvendigvis er givet på forhånd. Med udgangspunkt i Lolland-Falster undersøger vi, om lokaljournalistikken kan have indflydelse på disse borgeres identitetssøgning og -dannelse.

Den sidste del af den teoretiske gennemgang præsenterer begrebet *sociale forbindelser*, som er hentet fra Søren Schultz Jørgensens afhandling, 'Gamle medier er også sociale' (2016). Ved hjælp af hans begreber undersøger vi journalistikkens sociale funktioner. Derudover ønsker vi med begrebet at belyse, om lokaljournalistikken kan agere forbindelsesled mellem individerne i det forestillede fællesskab.

Teorien afprøves i et empirisk studie baseret på de kvalitative interviews, der er blevet redegjort for i metodeafsnittet. Den samlede teori skal hjælpe os til at begribe de komplekse problemstillinger, som vi tager fat om i vores analyse og diskussion. Men inden den teoretiske gennemgang må vi afklare begrebet *nyhedsørken*. Et begreb, som undersøgelsen udspringer af, og som kan belyse truslen ved fraværet af lokaljournalistik i et givent område.

Nyheder uden journalister – Nyhedsørkner

En eftermiddag den 30. juni 1945 i New York nedlagde byens avisbude arbejdet, og newyorkerne måtte undvære deres daglige avis i over 2 uger. Dette var i en tid, hvor avisen var den primære kilde til information. Derfor var det en omvæltning for borgerne i New York, men den ekstraordinære omstændighed gav en unik mulighed for sociologiske undersøgelser. Avisstrejken gjorde det muligt

at undersøge, hvad det vil sige at mangle sin avis (Berelson 1948: 111-113). Én af dem, der så sit snit, var sociologen Bernard Berelson, der, i artiklen 'What 'Missing the Newspaper' Means', viste, at avisens funktion ikke blot var læserens kilde til information, men at avisen også havde en social funktion, der forbandt læserne med hinanden og omverden. Forskerne fandt ud af, at læserne også brugte avisen for at opnå social prestige, forbedre sociale forhold samt til afslapning (Ibid.: 118-121).

Resultaterne af undersøgelsen bar nogle slående opdagelser med sig, som ikke før var blevet undersøgt. Berelson fokuserer ikke på avisens demokratiske funktion, men fremhæver i stedet avisens sociale funktioner. I vores projekt er vi netop inspireret af dét aspekt, når vi undersøger borgernes mediebrug og lokale tilhørsforhold på Lolland-Falster.

Avisens funktion og berettigelse er relevant i en moderne kontekst, fordi der generelt er nedgang i antallet af aviser og oplag. I Danmark er hver fjerde ugeavis lukket fra 2010 til 2020. Der er gået fra at være 248 ugeaviser i 2010 til 184 i 2020 (Østerby 2021: 18).

Denne udvikling har været undervejs i mange år. Det betyder, at der efterhånden er flere områder i Danmark, hvor der er begrænset journalistisk dækning. Udviklingen er blevet problematiseret af flere forskere, og heraf er der opstået begrebet *nyhedsørken* (På engelsk 'News Desert'). Begrebet blev først ført ind i akademisk kontekst af den amerikanske journalist og stifter af the Banyan Project, Tom Stites (Stites 2011). Der er dog forskellige forståelser af, hvornår et område kan kaldes en nyhedsørken (Se f.eks. Stites 2011; Abernathy 2020: 18). Vi anvender imidlertid den skillelinje, som Anders C. Østerby skitserer i sin rapport 'Det Sander Til - Sådan undgår vi nyhedsørkener i Danmark' (2021):

“En nyhedsørken er et geografisk defineret område, hvor der ikke er fast tilstedeværende journalister, og hvor der ikke er en kontinuerlig journalistisk dækning af det område i bred forstand.” (Østerby 2021: 9)

Nyhedsørkener er altså områder, hvor der i meget lav grad eller slet ikke arbejder professionelle journalister, der leverer fast journalistisk dækning. Det er, ifølge Østerby, karakteristisk for en nyhedsørken, at journalisterne ikke er fysisk til stede i dét område, de rapporterer om. I nyhedsørkener kan der stadig være aktivitet på sociale medier som Facebook, hvor informationer fra lokalområdet deles og kommenteres, men disse informationer undergår naturligvis sjældent journalistisk bearbejdning. Uden journalisters tilstedeværelse kan det give en mere fjern dækning af området, da journalisterne ikke nødvendigvis har direkte og daglig kontakt med den lokalbefolkning, de skriver

om. Dette faktum går ikke nødvendigvis ubemærket hen: Ifølge dansk spørgeskemaundersøgelse fra 2020 svarer 71% på Region Sjælland, at de vil savne lokalavisen både i papirformat og digitalt, hvis den forsvandt (Blach-Ørsten et al (2020): 31).

Alle fællesskaber er forestillede

Som vi indledte med, har vi ladet os inspirere af historiker Benedict Andersons (1936-2015) begreb *forestillede nationale fællesskaber*, men anvender i praksis en kondenseret version: *forestillede fællesskaber*. Vi vil dog opholde os ved det oprindelige begreb lidt endnu.

Med et afsæt i antropologien definerer Anderson *forestillede nationale fællesskab* som et forestillet politisk fællesskab, der er forestillet som både inhærent begrænset og suverænt (Anderson 1991: 6). Anderson beskriver nationens fællesskab som forestillet, fordi medlemmerne af fællesskabet ikke har direkte interaktion med eller kendskab til alle de øvrige medlemmer, men har derimod en, så at sige, abstrakt forbindelse (Ibid.). Fællesskabet består derfor i, at medlemmerne identificerer sig med andre i fællesskabet – og holder sammen mod udefrakommende (Ibid.: 7).

Forestillede fællesskaber kan have en afgørende betydning i at definere individets identitet og forståelse af sig selv og andre (Ibid.: 4). Anderson argumenterer for, at det nationale forestillede fællesskab erstatter religionens rolle med henblik på at opretholde en følelse af generationel kontinuitet og fælles fortid. Denne udvikling sker i løbet af oplysningstiden og særligt op gennem 1800-tallet. I takt med skriftsprogets dalende esoteriske og historie-funderede status bliver skriftsproget og generelt sprogbrug mere egalitært: Sprogene ligestilles og bliver mere knyttet til nationens historie. M.a.o. samles et fællesskab om nationen, og medlemmer forbindes med hinanden på tværs af tid og sted, i kraft af at et fælles skriftsprog gøres tilgængeligt i flere folkelag (Ibid.: 74).

Overført til denne undersøgelse kan begrebet bruges til at forstå, hvordan fællesskaber opstår og opretholdes på baggrund af f.eks. fælles skriftsprog og fælles historiske bevidsthed. Selvom Anderson hovedsageligt behandler begrebet om forestillede fællesskaber på national skala, argumenterer han, at begrebet også kan føres ned på mindre skala:

“In fact, all communities larger than primordial villages of face-to-face contact (and perhaps even these) are imagined.” (Anderson 1991: 6)

Begrebet forestillede fællesskaber kan således overføres til et lokalområde - her f.eks. Lolland-Falster, hvor der etableres en kollektiv bevidsthed og forbindelse på trods af, at medlemmerne ikke har direkte forbindelse til alle fællesskabets medlemmer. Andersons begreb kan bruges til at forstå lokaljournalistikkens rolle i konstruktionen af fællesskab og sammenhængskraft. Altså er forestillede fællesskaber en vej til at blive klogere på lokaljournalistikkens fællesskabende værdi for lokalområdet.

I og med at fællesskaber er forestillede og dermed ikke selvfølgelige, forudsætter individets medlemskab en mere eller mindre aktiv stillingtagen. I den sammenhæng kan Anthony Giddens' begreb *øget refleksivitet* bruges til at forstå, hvordan det moderne individ navigerer i fællesskabet og stillingtagen til kollektiv identitet.

Øget refleksivitet

Den britiske sociolog Anthony Giddens (1938) har bl.a. beskæftiget sig med senmoderniteten og det senmoderne menneskes identitetsskabelse. Sammen med flere andre sociologer pointerer Giddens også, at den sociale identitet og medlemskabet af klassefællesskabet, landbofællesskabet etc. ikke længere er noget, der er givet fra barnsben, men derimod noget, som det senmoderne menneske selv må søge og skabe (Schultz Jørgensen 2016: 64). I dette projekt ser vi på et konkret eksempel på individets relation til livsverdenen i form af individets valg af medier og medieindhold i relation til geografisk tilhørsforhold. Medier kan give mange konkrete fællesskabs- og forbindelsesmuligheder – både i kraft af mediernes indhold, men også i brugskonteksten (ibid.) som vi vil uddybe neden for i afsnittet 'Alle medier er sociale'.

Men et af udgangspunkterne for dette projekt er samtidig forestillingen om, at de færreste medlemskaber i fællesskaber er givne – heller ikke de lokale. I denne forbindelse vil vi inddrage begrebet om *øget refleksivitet*.

I værket 'Modernitetens Konsekvenser' (1994) skriver Giddens om, hvordan refleksivitet er en elementær del af menneskets handlen: Vi reflekterer ofte over årsagerne til vores handlen, og disse refleksioner gør, at vi kan regulere vores fremtidige handlemønstre. Men individets grad af refleksivitet øgedes efterhånden som skriftsproget etableredes, og mennesker begynder at skille viden fra traditioner (Giddens 1994: 38). Førhen har viden ofte været indeholdt i traditioner, men nu produceres og genvurderes viden oven på eller uafhængigt fra traditioner i, hvad Giddens kalder,

radikaliseret hastighed. Det senmoderne individ, især i den vestlige verden, besidder i højere grad systematisk viden om socialt liv, hvilket til gengæld gør dem mere bevidst om egne handlinger (Ibid.: 51). Med viden om f.eks. traditioner, der ikke blot behandler *hvordan*, men også *hvorfor*, kan individet eventuelt helt fravælge at deltage i dem.

Det er altså ikke givet på forhånd at være en del af det *forestillede fællesskab*. Det er dog i kraft af Giddens' *øgede refleksivitet* en mulighed. Når vi bruger Giddens i dette projekt, er det med henblik på at belyse den lokale identitetsskabelse, som lokaljournalistikken potentielt er bidragende til. Med tråd til Andersens *forestillede fællesskab* kan identitetsskabelse således foregå på baggrund af mediet som bidragende til social sammenhængskraft i det forestillede fællesskab.

Alle medier er sociale

Mediesociolog og journalist Søren Schultz Jørgensen argumenterer i sin ph.d.-afhandling 'Gamle medier er også sociale' (2016), at alle medier per definition må forstås som sociale i og med, at mediet uundgåeligt befinder sig imellem mennesker og indgår i skabelsen af relationer mellem disse mennesker. Således må enhver produktion og brug af et medie ansues som en social aktivitet, der forener mennesker og skaber sammenhængskraft. Det vil sige, at indholdet og mediernes værdi danner grobund for, at mennesker kan skabe fællesskaber med hinanden (Schultz Jørgensen 2016: 57). Avisen skal bruges, fortolkes og tillægges en funktion for brugeren for at blive en del af individets liv og referenceramme, samt for at det forestillede fællesskab kan bestå (Ibid.). Schultz Jørgensen argumenterer i denne sammenhæng for, at mediet kan repræsentere, med George Herbert Meads begreb, *den generaliserede anden*, hvilket vil sige, at mediet repræsenterer en omverden, som det enkelte menneske forholder sig til. Det er således i kraft af mediets indhold, at det enkelte menneske udvider sin egen direkte kontakt og relation til 'andre' – dvs. det, der ligger uden for ens egen konkrete erfaringshorisont (Ibid.: 60).

Den fundamentale kobling mellem mediet og fællesskabet kan først og fremmest spores gennem ordbogen. Søren Schultz Jørgensen påpeger, at de engelske begreber 'communication' og 'community' (Hhv. kommunikation og fællesskab på dansk) har samme etymologiske rødder. Rødderne er fra det latinske *munus* eller *munia*, som betyder gave, ydelse eller tjeneste (Ibid.: 56). Når man kommunikerer, udveksler man altså gaver, ydelser eller budskaber med andre. Således opstår der et fællesskab, der er etableret ved udvekslingen af budskaber. Derved kan kommunikation

anskues som et fællesskab, da udvekslingen ikke kan skabes uden den anden part. Altså, argumenterer Schultz Jørgensen for, at et medie ikke kan undgå at være socialt (ibid.): “*Den enorme betydning, der ligger i kommunikationsmedier såsom journalistik, er indlysende, da den rapporterer om situationer, hvor man kan stifte bekendtskab med andre menneskers holdninger og erfaringer*”, som Mead formulerede det (Schultz Jørgensen 2016: 60; Mead, 1992 [1934]: 257). Mediet og journalistikken gør det muligt for brugeren at fortolke sin egen erfaring som en delt erfaring med det fællesskab, som vedkommende føler sig en del af (Schultz Jørgensen 2016: 60; Mead, 1926: 370).

Sociale Forbindelser

I dette projekt kigger vi nærmere på Schultz Jørgensens definition af begrebet forbindelse, der bruges inden for kulturorienteret medieforskning (Schulz Jørgensen 2016: 64). Schultz Jørgensen definerer forbindelse, som “... *en direkte eller indirekte kontakt, som brugeren skaber til større eller mindre, abstrakte eller konkrete, grupper af andre mennesker*” (Ibid.). Han udfolder begrebet yderligere og beskriver fire måder, hvorpå brugere gennem mediebrug og -indhold kan skabe sociale forbindelser til andre mennesker eller grupper i den nære eller fjerne omverden:

- **Indirekte sociale forbindelser med og gennem mediet:** Når brugeren af medier føler sig knyttet og skaber indirekte sociale forbindelser til andre, f.eks. den generaliserede anden, gennem deres mediebrug.
- **Direkte sociale forbindelser gennem mediet:** Når brugeren skaber sociale forbindelser ved at interagere med mediet, f.eks. i form af læserbreve eller kommentering på digitale medier.
- **Direkte sociale forbindelser i kraft af medieindhold gennem andre medier:** Når brugere af sociale medier, f.eks. Facebook, deler og diskuterer indhold af nyhedssites med andre brugere.
- **Ansigt-til-ansigt-forbindelser i kraft af medieindhold:** Når mennesker gør medieindhold til samtale- eller diskussionsgrundlag i direkte kontakt med andre.

Den ovenstående punktlig udfoldelse af forbindelsesbegrebet ser vi egnet til analytisk brug i vores undersøgelse, fordi de kan beskrive, hvordan den lokale journalistik på Lolland-Falster også konkret kan udgøre en social funktion.

Analyse

I følgende analyseafsnit vil vi anvende teorierne for herigennem at analysere empirien med henblik på at få en forståelse for interviewpersonernes mediebrug, tilhørsforhold og sammenhængskraft med afsæt i begreber forestillede fællesskaber, øget refleksivitet og Schultz Jørgensens begreber om sociale forbindelser.

Som nævnt i metodeafsnittet har vi valgt at anonymisere vores respondenter. De er alle blevet tildelt følgende tilfældige dæknavne, hvor 'R' står for 'respondent':

- R1 – Katrine
- R2 – Ida
- R3 – Anton
- R4 – Marie
- R5 – Anne
- R6 – Jens

Vi refererer i det følgende til tidsmarkører i de enkelte transskriptioner samlet i bilag 1.

Præsentation af interviewpersoner

Katrine (R1) er en 52-årig kvinde, der er opvokset i Polen, men har været bosat i Danmark en stor del af sit liv. De sidste 23 år har hun boet sammen med ægtefællen i Sakskøbing, hvorfra de også driver deres fælles virksomhed. Hun beskriver familiens geografiske bopæl som "*bare et sted*" (R1 00.03.02). Katrine identificerer sig i meget lav grad som lollænder (1/5), i højere grad som dansker (3/5) og i højeste grad som europæer (5/5). Hun læser og lytter meget til Zetland, men læser stort set ikke lokalavisen, på nær når der er blevet bragt historier om datterens dansepræstationer og om andre, hun kender. Selvom ugeavisen kommer gratis med posten, ryger den som regel direkte i skraldespanden, og hun kunne aldrig finde på at købe den lokale avis. Hun følger én lokal gruppe på Instagram, men engagerer sig ellers ikke i lokale grupper, foreninger eller lignende. Dog opsøger hun selv kulturliv i sit område. Alligevel tilkendegiver Katrine, at hun ville savne lokalavisen, hvis den ikke eksisterede.

Ida (R2) er en kvinde på 83 år, som har været bosat i Saksøbing siden 2008. Hun er derfor tilflytter til øen. Hun er uddannet inden for kontorfaget, men tog senere en uddannelse til lærer. Ida engagerer sig i høj grad i det lokale foreningsliv som medlem af både en lokalhistorisk forening og en foredragsforening. Hun læser dagligt Folketidende og ugentligt Saksøbing-avisen, men har førhen læst meget mere lokalt, end hun gør i dag, hvor hun ofte kun bruger fem minutter på at læse, før avisen ryger til udsmidning. Af lokale historier, som hun finder interessante, er bl.a. dækningen af udgravninger og arkæologi i forbindelse med Femern-forbindelsen (kombineret bro og tunnelforbindelse til Tyskland). Hun giver udtryk for, at hun savner mere indhold om kultur og musik i de lokale aviser, men vurderer også at hun ville savne den i meget høj grad (5/5), hvis der ikke var nogen lokalavis. Ida læser kun fysiske aviser og har ikke Facebook.

Anton (R3) er 34 år gammel og er også uddannet lærer. Han har boet 32 år i Maribo, men har boet i Saksøbing de sidste 2 år. Han har en meget stor tilknytning til Lolland, særligt Maribo, men nu arbejder han uden for kommunen og følger derfor ikke så meget med i lokaljournalistikken, som han har gjort førhen. Han er dog stadig en del af Facebook-grupper fra Maribo. Han bruger hovedsageligt Lolland-Falsters Folketidende netavis, når han skal have lokale nyheder: Cirka én gang om ugen scroller han igennem sitet. Han bruger mest nyhederne til at orientere sig om, hvad der sker i lokalområdet.

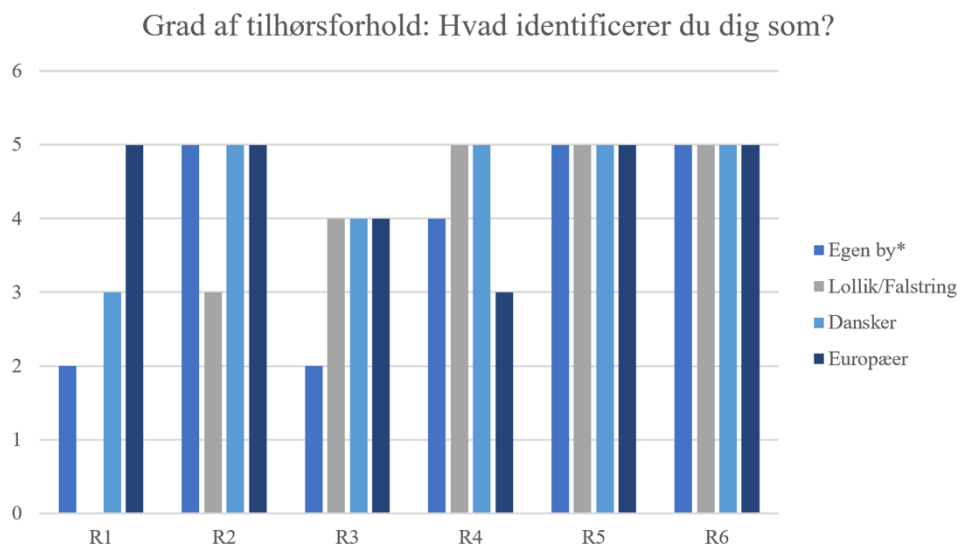
Marie (R4) er 66 år og på efterløn. Hun har tidligere arbejdet i en bank i 40 år. Hun er vokset op i Saksøbing, men er nu bosat i Guldborg og er meget glad for byen. Til tider savner hun Saksøbing, selvom hun ikke bor længere end 11 km derfra. Selv er Marie glad for at læse de mere personcentrerede historier i avisen og at blive informeret om kulturelle tilbud. Hun bruger udelukkende den fysiske avis, fordi “... *det ville ikke være det samme [online]. Og man kan jo heller ikke lige klippe ud fra sporten og gemme det i scrapbogen*” (R4 00:14:37).

Anne (R5) er 79 år gammel og pensioneret fotograf og bioanalytiker. Hun er bosat i Nykøbing Falster. Hun er mest interesseret i kulturelt og politisk stof i avisen. Derudover er hun meget engageret i det lokale samfund deriblandt i diverse velgørenhedsorganisationer og som frivillig ved et museum. Anne er den eneste af respondenterne, der har skrevet ind til avisen – faktisk af flere omgange, men det er dog mange år siden.

Jens (R6) er 37 år gammel og førtidspensionist. Han har været bosat på Lolland hele sit liv og bor i dag i Maribo. Jens er meget forankret i lokalområdet og har stort set hele sin omgangskreds her. Han

deltager dog ikke i foreningsliv eller lignende. En gang i mellem går han ned til den lokale købmand og køber lokalavisen, men har ikke et fast abonnement.

De seks respondenter har alle forskellige medievaner og -forbrug. Ida, Marie og Anne læser lokalavisen dagligt, hvor Anton og Jens læser den ugentligt. Katrine er således den eneste, der giver udtryk for ikke at læse lokalavisen overhovedet. Det varierer, hvor bevidste respondenterne er om deres mediebrug. Men fælles for dem alle er, at de sætter pris på, at lokalavisen eksisterer.

Figur 1 *Egen by indebærer personer bosat enten i Sakskøbing, Maribo, Guldborg og Nykøbing. R1 Katrine, R2 Ida, R3 Anton, R4 Marie, R5 Anne og R6 Jens' egne vurderinger af, hvad de identificerer sig som. Graf: Louise Karoline Matcham.

At tale om historier er et socialt bindemiddel

Overordnet set giver alle respondenterne udtryk for, at de taler med deres omgangskreds om det, de læser i avisen. Det er måske ikke så overraskende, men det kan være interessant at dykke ned i, *hvordan* respondenterne gør det.

Lokalavisen som socialt holdepunkt

Ida (R2) fortæller, at det at læse lokalavisen er en måde for hende at kunne deltage i samtalen, når hun er sammen med de andre frivillige på arkivet for lokalhistorie.

“Ja ja, det gør jeg faktisk, men det har også lidt med det arkiv at gøre [...] Det er nok dér, jeg mest har mine... hvor vi taler om det, og så selvfølgelig med mine venner”
(R2 00:29:33)

Ida bruger altså noget af den information, som hun læser fra lokalmediet, som et middel til at kunne agere bedre socialt. Så er der noget at tale om, som kan vedrøre det, de har tilfælles, og som kan fungere som en fælles forståelses- og referenceramme. På den måde bruger hun lokalavisen som ansigt-til-ansigt-forbindelse i kraft af medieindholdet, som underbygger det forestillede fællesskab, hun indgår i.

Anne (R5) er som nævnt den eneste af respondenterne, der aktivt bruger Facebook til at diskutere indhold med andre brugere, hvorfor det kan siges, at hun opfylder Schultz Jørgensens begreb om direkte sociale forbindelser i kraft af medieindhold gennem andre medier (Schultz Jørgensen 2016: 64): *“Ja, [...] det gør jeg rigtig, rigtig meget. Blandt andet er jeg medlem af en gruppe, der hedder DALYFO. [...] der har været en kraftig dialog, så der tror jeg, jeg har kommenteret hver dag inden for de sidste 14 dage”* (R5 00:13:10).

Respondent R4, Marie, fortæller, at hendes måde at forblive social på er ved at læse avisen, da hun ikke længere skal ud ad døren og møde på arbejde.

“Også, at nu når man ikke er på en arbejdsplads mere, hvor man får sådan lidt ping pong. Og lidt nyheder der. Så synes jeg, det er meget rart at læse avisen” (R4 00:05:33)

Marie bruger altså avisen som fast holdepunkt og som konstituerende for et socialt bindemiddel og således som indirekte social forbindelse til hendes lokalområde.

“Så det ville jeg komme til at savne. Igen, når man ikke går på arbejde og ikke er ude og snakke med mange mennesker hver dag” (R4 00:15:52)

Ved at være bekendt med og tale om indholdet med deres omgangskreds kan Ida og Marie altså udvide deres egen direkte kontakt og relation til ‘andre’ og på den måde udvide deres repertoire for konkrete erfaringer (Schultz Jørgensen 2016: 60). På den måde opbygges der igennem mediet både indirekte- og ansigt-til-ansigt-forbindelser for Ida og Marie.

Tilsammen antyder det en overvejende tendens til, at avisens funktion i høj grad er social for de respondenter. De bruger den aktivt til at interagere med hinanden i dagligdagen. Inden for Søren Schultz Jørgensens begrebsverden foregår der dermed en del ansigt-til-ansigt-forbindelser i kraft af

mediets indhold, som kan fremstå meget væsentlig for respondenternes følelse af socialisering. Man kan sige, at der er en kobling mellem mediets historier, de udvekslinger af budskaber, som deles, og lokale fællesskabers samlingspunkt.

Identifikation gennem lokalavisen

Vi ser en tendens til, at dét respondenterne interesserer sig for i avisen, har en sammenhæng med det, de har en interesse i generelt. Det afspejler således, hvad de taler med andre om, og hvad de bruger avisen til.

Ida (R2) lægger særligt mærke til, hvad der foregår af udgravninger i forbindelse med Femernforbindelsen, og det afspejler hendes personlige interesse og identitet, som en person der går op i historie og arkæologi:

“Og selv så har vi jo Femern, men det bliver der også skrevet om hele tiden. Det handler om udgravninger af arkæologi og sådan noget. Men det er jo smadderspændende” (R2 00:06:58).

Det samme kan vi se hos Anton (R3): I kraft af Antons tidligere job som lærer på Lolland, havde han også en interesse i at læse om sit erhverv: *“Der arbejdede jeg i Lolland Kommune, og der læste jeg lidt mere, hvis der skete noget inden for skoleverdenen [...]” (R3: 00:03:59).* For Anton er hans professionelle virke altså en del af sin selvforståelse. Citatet indikerer endvidere, at der sker et skred i den lokale tilknytning, der påvirker identifikationen hos Anton. Når han ikke længere arbejder i lokalområdet, har han ikke en direkte interesse for lokalhistorier om lærerfaget, som han havde tidligere: Hans identifikation med lokalområdet svækkes.

Når vi mennesker indgår i sociale fællesskaber, har vi behov for at vide, hvem vi er i de fællesskaber. Det påpeger Søren Schultz Jørgensen, at vi fundamentalt er indstillet til at gøre gennem kommunikation, og dét vi herigennem identificerer os med. Ved at fortælle historier, forsøger vi altså at fortælle, hvem vi er. Og ved at fortælle dem videre forbinder vi os samtidig til andre i mødet med den generaliserede anden. Det kan således bekræfte vores egen forståelse af os selv i mødet med andre (Schultz Jørgensen 2016: 56). Vi kan derfor se, at det, vi taler om og læser i avisen, er med til at opbygge vores lokale identitet i det forestillede fællesskab.

Katrines mediebrug og identifikation

I følgende afsnit vil vi gå i dybden med Katrines (R1) forhold til lokaljournalistikken, idet hun ikke identificerer sig med lokalområdet på samme måde som de resterende respondenter. Katrine fortæller, at hun udelukkende læser indhold, der interesserer og vedrører hende selv.

“Ja, nogle gange kunne jeg godt bruge det til noget. Men der var også bare [...] nogle ting, som jeg blev træt af. F.eks., der kom en ny elev eller en ny praktikant, der skulle starte [...] i Sakskøbing. Hvad interesserer det mig? Det rager mig faktisk ikke så meget.” (R1 00:20:57)

Det er oplagt at overveje en sammenhæng mellem, hvad Katrine oplever som relevant og interessevækkende for hende og hendes deltagelse i det forestillede fællesskab. Når lokalområdets personer, der portrætteres i avisen, ikke interesserer hende (bl.a. fordi hun ikke selv kender dem), er det meget vel også et udtryk for, at hun ikke føler sig forbundet med dem som et fællesskab.

Førhen kunne hun finde på at klippe billeder og tekst ud af lokalavisen, når det omhandlede datterens dansepræstationer til konkurrencer (R1: 00:02:27). Ellers har hun ikke fulgt med i lokaljournalistik. Men på trods af at hun ikke læser avisen, vurderer hun, at der ikke bliver skrevet om ting, der er interessante for hende. Da vi beder hende bladre igennem Lolland-Falsters Folketidende, er der alligevel ting, der fanger hendes opmærksomhed. Vi spørger, om hun føler sig mere knyttet til Lolland, når hun kigger i lokalavisen, og så siger hun ja og tøver lidt (R1: 00:15:54).

Katrine forklarer os, at hun ikke bruger tid på social interaktion med andre i lokalområdet. På den måde kan vi anskue en korrelation mellem Katrines generelle mediebrug og tilhørsforholdet til lokalbefolkning. I og med at hun ikke aktivt søger fællesskabet i Sakskøbing, bliver indholdet i avisen mere eller mindre ligegyldigt.

For Katrine er det et bevidst og aktivt valg at bruge sine kræfter andre steder end lokalområdet. Og disse steder er naturligvis andre typer af forestillede fællesskaber. Katrines aktive valg om lokalt tilhørsforhold eksemplificerer Giddens' refleksivitetetsbegreb og er et billede på hendes frie handlingsmuligheder i skabelsen af sin egen identitet. Katrine står således ikke uden nogen fællesskaber, hun har blot valgt at udeblive fra det lokale fællesskab.

Lokalavisen som katalysator for sociale forbindelser

Katrine (R1) påpeger, at hun ikke læser lokaljournalistikken, da hun bl.a. har en fornemmelse af, at journalisterne udelukkende skriver om begivenheder, når de er sket, og ikke laver foromtale af kulturtilbud. Det ærgrer hende, da hun egentlig gerne ville bruge lokalavisen til at få inspiration til begivenheder og kulturtilbud:

“Jeg kunne godt tænke mig at være der, men jeg vidste det ikke. Ja, jeg har misset det. [...] så kan jeg skrive datoen ned for at huske det til næste år, hvis sådan begivenhed er tilbagevendende. Ja, så kunne jeg godt være heldig at være med, ikke?” (00:09:33 R1)

Anne (R5) fortæller ligesom Katrine, at hun hellere vil læse om, hvad der kommer til at ske fremfor at læse om, hvad der er sket, så hun kan *“disponere [sin] tid”* (R5 00:14:34). Hun pointerer, at hun hellere vil læse betalingsavisen fremfor øens gratisavis, da sidstnævnte oftere skriver om begivenheder, der allerede har fundet sted. Respondenterne giver altså udtryk for, at de ønsker at bruge avisen til at opnå direkte og ansigt-til-ansigt-forbindelser.

Anne og Anton fortæller ligeledes, at avislæsning er en måde for dem at blive bekendt med, hvad der sker i byen, og på den måde bruge avisen som katalysator for at opnå ansigt-til-ansigt-forbindelser:

Anne: “Jeg vil gerne vide, hvad der kommer til at ske, og hvordan jeg skal disponere min tid. Det synes jeg kun, at jeg får fra avisen.” (R5 00:14:34)

Anton: “Ja, det gør jeg. Hvis der altså er sket noget af den ene eller anden slags. Lokalpolitisk, hvad der sker.” (R3 00:11:05)

Avisen som opslagstavle

Flere af respondenterne udtrykker interesse i kulturelle tilbud, såfremt der skrives om, hvad der skal ske og ikke, hvad der allerede er sket. På mange måder ser vi, at respondenterne enten bruger eller har et ønske om at bruge avisen som en slags opslagstavle. Marie (R4) er særligt glad for at læse om arrangementer i avisen, da hun har en stor lyst til at deltage i mange forskellige ting.

Selv Jens (R6), der ikke deltager i nogen lokale foreninger eller klubber, synes, det er vigtigt at læse om *“... noget om sådan, hvad der finder sted og sådan noget, ikke?”* (R6 00:03:50). Dog foretrækker

f.eks. respondenterne Katrine (R1) og Anton (R3) at få overblik over lokale arrangementer via Facebook og nettet.

Således ser vi en måde, hvorpå vi kan understøtte Søren Schultz Jørgensens argument om det sociale medie. Vores respondenter forventer, at de kan få informationer om kulturelle og sociale tilbud gennem avisen, som de kan deltage i: Avisen bliver her tildelt rollen som opslagstavle, hvorfra det katalyserer sociale forbindelser på alle fire måder, direkte og indirekte.

Personlig brug af lokaljournalistikken

Hver respondent er blevet spurgt, om de ville savne lokalavisen, hvis den forsvandt. På trods af at Katrine (R1) ikke bruger avisen særligt meget og heller ikke ville lægge mærke til fraværet af et lokalt medie, udtrykker hun imidlertid indirekte en forestilling om, at lokaljournalistik er vigtigt:

“Men der er heller ikke en grund til ikke at være interesseret, det er selvfølgelig rigtigt, men... Vi holder os lidt mere for os selv” (R1 00.03.02)

Katrine gør sig refleksioner over, hvorfor hun ikke læser lokalavisen. Størstedelen af hendes begrundelser handler om, at indholdet af aviserne ikke interesserer hende, men her ser vi, hvordan Katrine sætter sit eget mediebrug over for et større perspektiv. I udarbejdelsen af interviewguiden har vi forsøgt at gøre spørgsmålene åbne og så vidt muligt fri for forudindtagethed: Spørgsmålene handler i udgangspunktet ikke om, *hvorfor* eller *hvorfor ikke* respondenterne gør brug af lokaljournalistikken, men snarere om *hvad* og *hvordan*. Citatet viser, hvordan Katrine af sig selv forholder sig til spørgsmålet om, hvorfor hun ikke læser lokalavisen. Når Katrine siger *“det er selvfølgelig rigtigt”*, implicerer det, at hun har en viden, eller i hvert fald en normativ forestilling, om, hvorfor lokale medier har en vigtig betydning udover eget personlige holdning og brug. Men selv med denne viden eller tilslutning til en normativ forestilling vælger hun aktivt lokaljournalistikken fra. Her ser vi et godt eksempel på, hvordan et individ gør brug af øget refleksivitet for at navigere i sine handlingsmuligheder.

Værdien af lokaljournalistik

Jens (R6) er ligesom Katrine (R1) ikke engageret i foreninger, men har dog det meste af sin omgangskreds på Lolland. Han køber betalingsavisen en gang imellem, men han har ikke et

abonnement og heller ikke specifikke emner i avisen, han interesserer sig for. Da vi spørger ham, om lokaljournalistikken giver ham information, som han kan bruge, svarer han: “*Jo, det gør den jo, men jeg kan nok ikke umiddelbart sætte ord på, hvad det er, men jo, det giver mig jo et eller andet, ikk’?*” (R6 00:03:50). Jens udviser her en forestilling om, at lokaljournalistik har en særlig værdi og udfylder en særlig rolle som informationskilde, der ligger udover hans eget personlige behov. Dette kan også ses i hans svar til, hvorvidt Facebook-grupper hypotetisk ville kunne erstatte en lokalavis:

“*Nej, altså ikke 1:1, [...] det ville jo nok ikke være helt det samme [...], altså, om det vil være helt så fyldigt, eller hvad man skal sige?*” (R6 00:08:14)

Jens pointerer her, at lokaljournalistikken har en naturlig grad af kvalitet, som en gængs lokal Facebookside ikke ville kunne efterleve. Katrine gør ikke brug af lokaljournalistikken, men anerkender dens vigtighed – også i relation til lokalsamfundets overlevelse, hvilket vil påvirke hende direkte. Jens har lignende forestillinger om lokaljournalistikens vigtighed og gør brug af den en gang imellem. Det tyder på, at lokalavisen har en mere teoretisk værdi for Jens og Katrine, end en reel oplevet værdi.

Ida (R2) får betalingsavisen Lolland-Falsters Folketidende hver dag, men får ikke altid læst så meget i den. Da vi spurgte Ida, om hun synes, hun får brugbar information ud af avisen, forklarer hun, at hun faktisk er træt af, at hun ikke bruger mere tid på den:

“*[...] Når jeg får avisen, så synes jeg mange gange, jeg bruger 5 minutter på den, og så er den smidt ud. Ikke særlig rart, altså, på en eller anden måde.*” (R2 00:14:31).

Til det hypotetiske spørgsmål om, hvorvidt hun ville savne avisen, hvis den forsvandt, svarer Ida retorisk til sig selv “*du brugte kun 5 minutter på den’, hvad er det så?*” (R2 00:30:52). Ida føler skyld over, at hun ikke bruger mere tid på avisen. Ligesom Katrine gør Ida sig refleksioner over sit mediebrug, men i modsætning til Katrine vælger Ida aktivt lokalavisen til, selvom hun ikke altid føler, at den reelle tid, hun bruger på at læse den, stemmer overens med, hvor meget tid hun synes, man *burde* bruge på avislæsningen.

Erstatning af avisen med Facebook

Respondenterne svarer alle nej, når de bliver spurgt, om lokalavisen og lokale historier deri ville kunne blive erstattet af de sociale medier.

Marie: *“Det ville jeg ikke synes, de kunne i min verden [...] det ville ikke være det samme for mig. Slet ikke”* (R4 00:16:50)

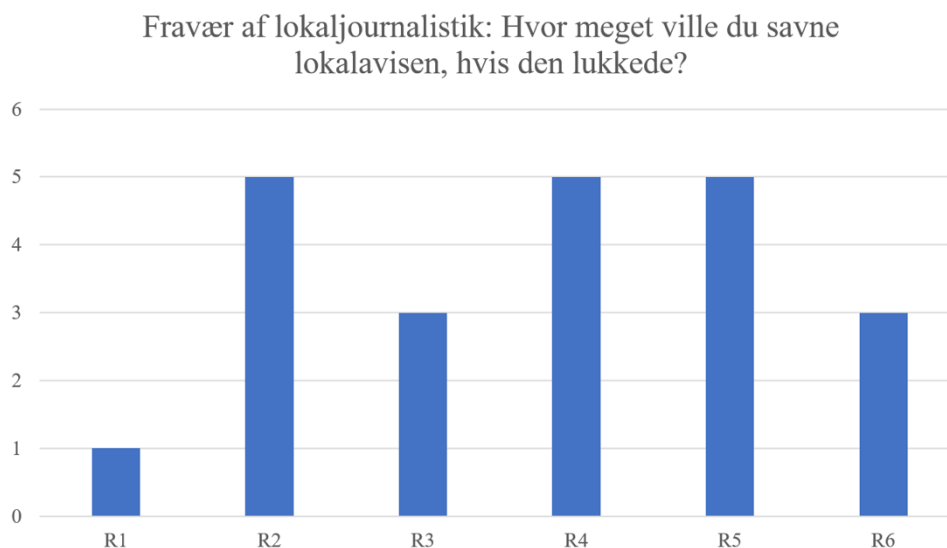
Marie påpeger, at hun ikke har en oplevelse af at kunne finde historier om lokalmiljøet omtalt på samme måde, som kunne være det samme eller tilsvarende til det, lokalavisen bringer. Det samme påpeger Jens (R6 00:08:38).

Når man spørger respondenterne direkte og konkret til hypotesen om en forsvindende lokalavis, lyder svaret, at de sociale medier ikke ville kunne gøre det samme som lokaljournalistikken. Flere af respondenterne lægger vægt på, at de sociale grupper på Facebook er præget af meninger, hvorimod der i lokaljournalistikken er en grad af tilstræbt objektivitet.

Anton: *“Jeg synes aldrig, de ville kunne erstatte 100%, for det vil aldrig blive med, hvad hedder det, objektive øjne eller noget [...] Ja, lige så snart holdninger eller noget politisk, så ville det blive et meget farvet syn på tingene”* (R3 00:12:42)

Anne: *“På Facebook, der kommer folk med alle deres antagelser og udlægger dem som kendsgerninger”* (R5 00:15:41)

Ikke desto mindre er lokaljournalistikken i hård konkurrence med internettets måde at kommunikere med brugerne på. Abonnement-chefen fra Lolland-Falsters Folketidende, Jørgen Holst, har dertil udtrykt, at internettet er en reel udfordring for dem, og at de regner med at miste 4% af deres abonnenter i 2022.

Figur 2. R1 Katrine, R2 Ida, R3 Anton, R4 Marie, R5 Anne, R6 Jens' egne vurderinger af det hypotetiske spørgsmål om, hvor meget de ville savne lokalavisen, hvis den lukkede. Graf: Louise Karoline Matcham.

Et alternativ til lokalt tilhørsforhold - at føle sig "hjemme"

Ida (R2) har en stærk tilknytning til Saksøbing og har et behov for at tage del i fællesskabet for at føle sig til rette i lokalsamfundet:

"Jeg tror nok, at jeg føler mig hjemme her, hvor jeg er nu, og det er også noget med at tage nogle briller på sige: Du er altså her, og det er her, du skal leve dit liv, det er her, du skal have noget ud af det. Sådan føler jeg. Fordi jeg kunne da sagtens tænke mig, jeg var inde hos min datter og boede lige i nærheden og alt sådan noget, ikke, men sådan hænger verden jo ikke sammen. Men altså, jeg synes, jeg har fundet mine, hvad skal man sige, mit netværk?" (R2 00:19:41)

Følelsen af at være "hjemme" for Ida afhænger altså af, at hun opbygger et netværk til lokalsamfundet. Som tidligere beskrevet udgør lokalhistorierne fra lokalavisen et af samtaleemnerne i hendes omgangskreds, hvilket afspejler hendes aktive tilgang til skabelsen af sit netværk. Således skaber lokalavisen ansigt-til-ansigt-forbindelser for Ida. På den måde kan man argumentere for, at lokalavisen, for Ida, har en vigtig rolle i erkendelsen af at føle sig hjemme. Derudover viser citatet, at Ida aktivt må gøre noget for at skabe et netværk eller m.a.o.; en social omgangskreds, der kan bidrage til et tilhørsforhold i det forestillede fællesskab.

Hvor netværket i lokalområdet er med til at skabe følelsen af at være hjemme for Ida, er Katrines (R1) tilhørsforhold blevet svækket over årene, da det lokale erhvervsliv begyndte at lukke. Men hun erkender, at hun også er en del af årsagen til dette:

"[...] altså, jeg er lidt ked af, at vores butikker lukker nu, men jeg er selv den, der handler rigtig meget på nettet, ikke? [...] Hvis man ikke har det udvalg, man gerne vil have, [...] så går man derhen, hvor det er nemmere." (R1 00:05:28)

For at Katrine skal bruge lokalområdet og tage del i det, skal det give hende noget, siger hun. I stedet bruger Katrine ofte Instagram og nettet til at opsøge kultur, hun tager til København for at se datteren og får gavn af storbyens kulturelle liv, og hun bruger det landsdækkende og internationalt orienterede medie, Zetland. De ting, hun ikke får i sit lokalområde, finder hun andetsteds. Her ser vi et eksempel på, hvordan sociale medier og teknologien muliggør, at individet kan indgå i virtuelle fællesskaber, som afspejler Giddens' refleksivitet. Når individet altid kan opsøge fællesskaber andetsteds, tilsidesætter det også noget af vigtigheden i at kende og engagere sig i sit lokalområde. Vi kan derfor

her påpege, at det ikke er en selvfølgelighed at føle sig forbundet til lokalsamfundet, man bor i, blot fordi man bor der.

Som nævnt svarer Katrine 2 ud af 5, når hun bliver spurgt, hvor meget hun føler sig som en fra Sakskøbing på en skala fra 1-5. Og når hun skal rangere, om hun føler sig som en fra Lolland, svarer hun 0. Dansker rangerer hun 3, og ved europæer svarer hun 5. Hun påpeger, at hun kan føle sig hjemme hvor som helst i Europa, så længe hun har sin tætteste familie med sig: *"Jeg føler mig hjemme her, men jeg følger ikke med i, hvad der sker, fordi jeg har det lige præcis på den måde."* (R1 00:29:15). Dette kan også forklare, at hun ikke har behov for at engagere sig i lokalområdet for at opnå følelsen af at "høre til" et sted.

Katrine efterspørger desuden mere om kulturtilbud i lokalområdet. Og dette giver faktisk et indtryk af, at hun gerne ville benytte mere af mulighederne.

"Hvis der var muligheden for advisering om, hvad der kommer til at ske, og de, ligesom, viser billeder fra sidste år, og så hvad der kan være i dag eller i år [...]. Man kunne ligesom lokke folk til" (R1 00:10:06)

Katrine viser en interesse, men ser ikke at den nuværende lokaljournalistik kan imødekomme den. Derudover udtrykker Katrine også en mistillid til den lokale avis, da hun har oplevet at blive fejlciteret af to omgange (R1 00:22:22).

Elementer af Giddens' teori om det senmoderne individ i den vestlige verden, der har opnået en stor social viden i udvælgelsen af handlingsmønstre, kan ses i relation til Katrines handlingsmønstre. Ovenstående; hvor hun er i en konstant identifikationsforhandling med lokalavisen, og hvor hun vender avisen ryggen pga. fejlcitering, er to eksempler på det senmoderne individs større bevægelsesrum.

Lolland som et forestillet fællesskab

Når respondenterne taler sammen om det, de læser i avisen, med deres venner og kollegaer, så udgør det læste stof en fælles referenceramme, som de taler ud fra. Det er med til at skitsere og definere det forestillede fællesskab for individerne. Lokalavisen kan i den forbindelse ansues som en attribut for det forestillede fællesskab, der skaber en fælles identitet for individerne deri.

Det kan både være medvirkende til at inkludere medlemmer i fællesskabet og skabe et samlende rum for individerne, hvis lokalområdet og lokalidentiteten giver noget positivt og genkendelsesværdigt til den enkelte, som, vi tolker, er tilfældet med Ida:

“Det er i hvert fald noget, der er spændende [...] Man kommer til at tænke: Nå, Det var ham, der holdt foredrag dér, og det var jo hende, der var [osv.]” (R2 00:07:27)

Ida engagerer sig i det lokale og bruger lokalavisen som samtaleemne med venner og bekendte, og hun svarer, når hun bliver spurgt ind til, om hun ville være interesseret i indhold, der omtalte folk, hun kender i lokalavisen: *“... jamen, det vil jeg da synes er meget spændende, ja.” (R2 00:27:51).*

Tilflytteren i det forestillede fællesskab

Identitetsskabelsen i det forestillede fællesskab kan også foregå på baggrund af mediet, som indirekte bidrager til social sammenhængskraft i netop det forestillede fællesskab. Ida (R2) giver dog til kende, at på trods af sine 14 år i landsdelen føler hun sig fortsat som en ‘tilflytter’:

“Jeg kan godt se, at jeg har lidt minus, fordi jeg ikke oprindeligt er lokal. Jeg er jo tilflytter, og så er der jo mange af de ting... Ja, der føler jeg: De vedrører mig ikke så meget, fordi jeg kender ikke til det. Jeg kender ikke fortiden så meget, men de ting, jeg godt vil kende til, dem sætter jeg mig selvfølgelig ind i, ikke?” (R2: 00:13:18)

Ida vil rigtig gerne deltage i det forestillede fællesskab i lokalområdet. Hun bruger altså avisen for at kunne opnå en indirekte social forbindelse med og gennem mediet for at få indblik i det, hun ikke kender til. Det står i kontrast til Katrine, hvis berøringsflade er langt mindre. Lidt karikeret sat op har begge respondenter lignende udgangspunkt, idet de begge er tilflyttet til området for mange år siden. De har ligeledes en klar forestilling om, hvad det vil sige at være lollænder, og hvem de selv har lyst til at være i den kontekst.

Der er antydninger af, at det større lokale fællesskab, der handler om at kunne opfatte sig som lollænder, kan være ekskluderende. Ida fortæller, at hun sommetider ikke føler sig så tilknyttet til området, når hun taler med andre, som er født og opvokset på Lolland:

“... Der mangler noget. Der mangler barndommen, skolen, alt det dér, så snart vi begynder at tale om det lidt ældre, så er jeg stået af, fordi jeg skal spørge ind til: Hvad

er det? Hvor foregik det egentlig henne? Og sådan. Hos de andre, der er det der bare i deres hoved. [...] De kender det hele [...]" (R2 00:35:45).

Sætter man Andersons begreb om forestillede fællesskaber over for Giddens' begreb om øget refleksivitet, kan vi her se, hvordan Ida vælger at indgå i det forestillede fællesskab: Hun føler sig i høj grad tilknyttet til området, men denne tilknytning vakler, når hun konfronteres med dén begrænsning, at hun netop er tilflytter og ikke har været øjenvidne til meget af den lokale historie, som hendes veninder henviser til. Det forestillede fællesskab og idéen om lollænderen kan altså på den ene side virke inkluderende: Individet, der udøver den øgede refleksivitet, kan vælge at indgå i fællesskabet, identificere sig med det og skabe sin identitet derudfra. Men på den anden side kan idéen om lollænderen også være ekskluderende. Det er her, hvor refleksiviteten kommer til kort, for det er ikke muligt for tilflytteren at forhandle med områdets historiske kontinuitet i relation til sin identitetsskabelse. Ida er ikke bevidst ekskluderet, men hun oplever alligevel at skulle kompensere for manglende erfaringer i det forestillede fællesskab.

Forestillingen om lollænderen

Når vi forholder os til Katrines (R1) aktive valg om at udeblive fra det lokale fællesskab, kan vi tolke, at forestillingen om lollænderen, lokalavisen og det forestillede fællesskab også virker modsat for dem, der ikke føler, at de passer ind eller identificerer sig med lokalområdet og den kollektive identitet. Ida (R2) prøver og vil gerne deltage. Katrine vælger det aktivt fra:

“Vi holder os lidt mere for os selv. Man har sin virksomhed at passe og så sit liv, og som sagt er jeg tilflytter, så jeg har ikke så mange erfaringer, eller jeg har ikke så meget, altså, at komme tilbage til, hvordan det var i gamle dage [...] altså, det er bare et sted, hvor vi er nu” (R1 00.03.02)

Hun kan ikke identificere sig med forestillingen om lollænderen og det forestillede fællesskab, og det er et tydeligt eksempel på, at den øgede refleksivitet tillader hende at vælge fællesskabet fra. Når Katrine bliver spurgt, om hun føler sig knyttet til lokalområdet svarer hun: “Nej, faktisk ikke” (R1 00:04:04)

Katrine læser som nævnt ikke lokalavisen: “Jeg er som regel ikke så interesseret i lokaljournalistik” (R1 00:01:46). Således hverken bruger, fortolker eller tillægger Katrine avisen en funktion, som

Schultz Jørgensen påpeger, at brugeren skal, for at avisen kan blive en del af den enkeltes liv og referenceramme, samt for at det forestillede fællesskab kan bestå (Schultz Jørgensen, 2016: 57).

Selvom Katrine gentagende gange i interviewet tager afstand fra identifikationen som lollænder, ser vi i løbet af interviewet tidspunkter, der viser, at hendes tilknytning til lokalsamfundet er større, end hvad hun indikerer. F.eks. er hun følelsesmæssigt engageret i forhold til nedlukningen af erhverv i Sakskøbing og bryder sig ikke om skildringen af tilværelsen på Lolland, som TV2-dokumentaren 'På Røven i Nakskov' udlægger. Dertil fortæller hun, at hun er glad for, at en lokal beboer har gjort en indsats på de sociale medier, for, at der ikke skal blive samme opfattelse om Sakskøbing:

“Altså, hun har været drivende kraft på Lolland-Falster. Og hun har været alle vegne, alle steder. Hun har altså virkelig skabt en bevægelse, altså, i området. Og i særdeleshed efter den der uheldige udsendelse, hvad hedder den, 'På Røven i Nakskov'” (R1: 00:33:32)

Dette indikerer en modsætning til Katrines bevidste følelse af tilhørsforhold til lokalsamfundet. Hun identificerer sig selv som værende uden for sociale forbindelser til lokalområdet, men alligevel er der antydninger af, at hun ikke er helt uden interesse for, hvilke karakteristika tilværelsen på Lolland forbindes med.

Vores respondenter interagerer med lokaljournalistikken på forskellig vis, og de opnår også forskellige sociale forbindelser i kraft af lokaljournalistikken. I vores empiri har vi hermed identificeret en række interessante elementer, som vi ønsker at udfolde og diskutere nedenfor.

Diskussion

Vi vil i følgende afsnit fortsætte nogle af vores analytiske pointer i en reflekterende og diskuterende kontekst. Det gør vi på baggrund af arbejdsspørgsmålet: *Hvordan er sammenhængen mellem brug af lokale medier og mediebrugerens grad af lokalt tilhørsforhold?* Vi arbejder, som nævnt, ud fra en humanistisk tradition, hvorfor vi ikke ønsker at opdage eller vurdere en sandhed. Vi vil at reflektere over og stille spørgsmål til virkeligheden, som den opleves i dag.

Sammenhængskraften i samfund

Vi begyndte vores rapport med at skitsere, at vi ofte oplever journalistikkens legitimering i flæng med debat om demokratiets opretholdelse, hvortil vi i denne rapport ønsker at lægge fokuset andetsteds, nemlig; på journalistikkens betydning i et socialt perspektiv. Men hvorfor er det sociale aspekt relevant? Hvorfor er graden af tilhørsforhold interessant at undersøge i en journalistisk kontekst?

Vi kommer ikke helt udenom demokratiet. For man kan sige, at den sociale værdi er tæt forbundet med den demokratiske, idet et demokrati opretholdes i kraft af folkelig deltagelse. Det, der forudsætter, at et folk vil og kan deltage demokratisk, er, at de først og fremmest føler sig som en del af et større fællesskab. Mennesket er et socialt væsen. Man kan derfor argumentere for, at et godt samfund, om det er lokalt i kommunen eller nationalt i Danmark, må kræve et engagement eller i hvert fald en lyst til at indgå i det forestillede fællesskab. Det underbygger i så fald påstanden om, at jo større sammenhængskraft og tilhørsforhold, des bedre klarer demokratiet sig.

I dette projekt stiller vi ikke den sociale værdi diametralt op mod demokratisk værdi. Dog er denne skelnen udelukkende for analytiske formål, for vi kan se, at disse to størrelser ikke er så adskilte endda.

Når vi kigger på vores respondenters følelser af tilhørsforhold, ser vi på, om de kan identificere sig med andre i lokalområdet. Vi lægger mærke til, om respondenterne skaber fællesskaber med andre i området på netop det væsentligste grundlag; at man bor i det samme område. Og heraf; om vores respondenter mener, at andres liv vedrører en. Den demokratiske værdi er måske derfor snarere afhængig af den sociale værdi: Når en stor grad af personer føler sig forbundet til et område og de mennesker, der bor i den, må det medføre en høj grad af social kohæsion. Når en person føler sig forbundet med de andre, selvom personen ikke kender de andre personligt, må personen også være

mere villig til at deltage i samfundet. Det betyder, så at sige, at man er mere tilbøjelig til at gå ned og stemme, hvis man har en oplevelse af, at ens næste også ville drage nytte af ens egen deltagelse. Med denne argumentation er social sammenhængskraft en grundlæggende nødvendighed i demokratiet og en nødvendighed, for at den demokratiske deltagelse kan optræde på bedste vis.

Men som vi kan se både igennem Giddens' teori og vores empiri, så er det lokale tilhørsforhold ikke givet. Grupperinger findes stadig, men vores moderne tid og teknologiske løsninger gør, at de findes og opbygges på andre måder. Det moderne individ udøver den øgede refleksivitet og vælger selv sine identitetsmarkører. Nu kan identitetsdannelse i og på baggrund af lokalmiljø vælges fra, som det f.eks. ses ved vores respondent Katrine. Men hvilken rolle får lokaljournalistikken i alt dette? Og hvad kommer først?

Katrine har hverken et stort forbrug af lokaljournalistik eller tilhørsforhold til Sakskøbing og Lolland. Sammenligner vi det med respondenteren Ida, som både bruger lokaljournalistik og føler et stort tilhørsforhold til Sakskøbing, efterlader det en undren: Kommer tilhørsforhold før interessen for lokaljournalistik eller omvendt? Dette har været en gennemgående hønen-eller-ægget-undren i vores arbejdsproces, hvorfor vi vil udfolde vores overvejelser i det følgende.

Sammenhængen mellem brug af lokale medier og grad af lokalt tilhørsforhold

Som vi har udkrystalliseret i analysen, tyder Katrines adfærd på, at hun har et større tilhørsforhold til området, end hun først udtrykker i interviewet. Hun nærer bekymring for det døende butiksliv i byen: Hun vil gerne høre om, hvad der sker, og hun er ked af den portrættering, området har fået. Katrine har altså en lille, men ikke ubetydelig, interesse for sit område, hvilket giver anledning til at undre sig over, om hun ville føle et større tilhørsforhold, hvis hun fik flere lokale informationer, som hun fandt vedrørende for hende.

Dertil kan man også reflektere over hendes udtryk for, at hun gerne vil læse om kulturelle oplevelser, inden de finder sted. Noget, Katrine mener på trods af, at hun aldrig læser den lokale avis. Vi ser således en diskrepans i Katrines egne udsagn og det egentlige tilhørsforhold, som vi tolker ud fra hendes adfærd. Diskrepansen er interessant i denne sammenhæng, fordi det på en måde også antyder, at hun faktisk har interesse i oplevelser lokalt – og dermed også at indgå i lokale, sociale fællesskaber.

I modsætning til Katrine fortæller Ida, at hun faktisk bruger avisen til at orientere sig om kommende aktiviteter. Ida har også et stort tilhørsforhold til området i forhold til Katrine, og det tegner et mønster

af, at dét at interessere sig for lokaljournalistik hænger sammen med det tilhørsforhold, man på forhånd har til området. Argumentet her er, at det, der læses om, siger læseren mere, hvis der i forvejen er et stærkt tilhørsforhold. På den måde vender det tilbage til tesen om, at sammenhængskraften går forud for demokratisk deltagelse.

Man kan dog også vende den om ved at sige, at tilhørsforholdet opbygges og vedligeholdes, når man dyrker lokaljournalistikken. F.eks. slår Katrine op i Folketidende under interviewet og viser begejstring for bl.a. en artikel om en skovbørnehave og en rubrik, hvori ordet 'kæmpe-regning' indgår (R1 00:14:34). Det får hende til at reflektere over mulig indvirkning, det kunne have for hende, hvilket på en måde kan skabe en indirekte social forbindelse til området. Eksemplet tyder på, at Katrine ville få et større tilhørsforhold til lokalområdet, hvis hun orienterede sig mere i de lokale medier. Denne pointe bygger på idéen om, at lokaljournalistik fungerer som en indgang til et tilhørsforhold, fordi avisen opbygger forbindelser og understøtter lokale tilhørsforhold. Katrines lave vurdering af tilhørsforhold til Saksøbing (1/5) kan skyldes sit aktive fravalg af lokaljournalistikken, hvilket underbygger argumentet om, at lokaljournalistik "kommer før" tilhørsforhold, så at sige.

I modsætning til det har vi Ida, som føler et stort tilhørsforhold til lokalområdet. Hun er forbruger af lokaljournalistik, men hun bruger ofte kun fem minutter på at læse den. Ida er derimod meget engageret i lokale foreninger, hvor hun bruger meget tid. Det kan tyde på, at Idas følelse af tilhørsforhold i højere grad skyldes sin tilknytning til de lokale foreninger end sit brug af lokaljournalistik. Dog gør hendes forbindelse til området, at interessen for de lokale historier er stor. Det implicerer således, at et givent tilhørsforhold styrer interessen for lokaljournalistik.

Argumenter for og imod hønen-eller-ægget-undringen fører altså ikke til et entydigt svar på, om tilhørsforhold til lokalområdet dannes i kraft af lokaljournalistik eller den anden vej rundt. Ikke desto mindre eksisterer der en form for vekselvirkning, som, vi kan sige, er individ-baseret ud fra forestillingen om 'hvad vedrører mig?'.

Demokratisk værdi over social værdi?

Vi har argumenteret for, at den sociale værdi ikke står i komplet kontrast til den demokratiske værdi. Dertil er en udbredt forestilling om, at journalistikken bliver legitimeret gennem tilstræbt objektivitet. Journalistikkens opgave er at undersøge den demokratiske valgte magt i samfundet –

hvorfor journalistik, medier og pressen også ofte omtales som den fjerde statsmagt. Vi vil ikke underkende denne samfundsmæssige rolle.

I vores undersøgelse har vi bemærket, at respondenterne har fremhævet demokratiske værdier ved lokaljournalistikken, når vi stiller dem de hypotetiske spørgsmål, hvilket væsentliggør en diskussion om, hvad lokaljournalistikens rolle er i lokalsamfundet. Set fra det demokratiske perspektiv, er lokaljournalistik så et bindeled mellem borgere og magthavere, en instans, der guider den offentlige samtale som samfundets vagthund? Og set fra det sociale perspektiv, er det så nærmere lokaljournalistikens rolle at agere socialt bindeled borgere imellem og bidrage til lokalsamfundets sammenhængskraft?

Det tyder som sagt på, at de fleste læsere af lokaljournalistikken, baseret på vores seks respondenter, i højere grad efterspørger indhold, der styrker de sociale forbindelser i og til lokalsamfundet. Mere specifik bruges lokaljournalistik ofte i samtaleemner med respondenternes omgangskreds, hvor de således skaber direkte ansigt-til-ansigt-forbindelser. Indholdet i lokalavisen bidrager også til indirekte sociale forbindelser gennem identifikation med lokalområdet. Uden lokaljournalistik ville der for respondenterne mangle et socialt bindeled, der skaber forbindelse til de andre i det forestillede fællesskab. Men i den sammenhæng kan det også diskuteres, om ikke dét bindeled mister sit momentum i kraft af Giddens' refleksivitet, fordi individet kan opsøge andre fællesskaber, f.eks. i det virtuelle rum, som vores respondent Katrine er et eksempel på. I et refleksivt samfund er individet ikke i så høj grad låst fast til sit lokale, afgrænsede område, hvilket gør det mindre afhængigt af at indgå i netop dét forestillede fællesskab. Lokaljournalistikens rolle som socialt bindeled kan således betragtes som udfordret.

Dog er vores respondenter i høj grad enige om, at avisen ikke ville kunne undværes, da der dermed vil mangle et modereret medie, man - til en vis grad - kan stole på. Dette i modsætning til ukontrollerede Facebook-grupper. Det tyder på, at vores respondenter har en klar forestilling om, at lokalavisen har en demokratisk rolle i lokalsamfundet, selvom de ikke alle beskriver det så eksplicit. Vi tolker derfra, at deres forestilling om journalistikkens demokratiske rolle bygger på, at lokaljournalistikken f.eks. skal kunne udfordre byrådet og borgmesterens politik eller at afsløre magtmisbrug. Hvorvidt den demokratiske er den væsentligste rolle, finder vi ikke svar på hos vores respondenter, og spørgsmålet er også fyldt med kompleksiteter.

Vores respondenter anerkender dog den demokratiske rolle og finder det problematisk, hvis den forsvandt, men i praksis benytter de i højere grad lokalavisen som en social "opslagstavle". Som

nævnt i analysen slutter flere af vores respondenter sig til en normativ forestilling om journalistikkens demokratiske vigtighed, selvom de ikke nødvendigvis selv gør brug af avisen for at blive “oplyste, demokratiske borgere”. Man kan hurtigt ud fra denne normative forestilling fordømme vores respondenteres interesse for sociale aktiviteter fremfor f.eks. politisk stof, men hvis man fastholder argumentet, at social sammenhængskraft er en forudsætning for et velfungerende demokrati, så er analogien om avisen, der bliver brugt som hovedsageligt lokal opslagstavle, knap så problematisk.

Konklusion

I denne rapport har vi undersøgt, hvilken social værdi et lokalt medie kan have for et lokalsamfunds sammenhængskraft og identitetsdannelse. Spørgsmålet vedrører et medies sociale funktioner i et lokalsamfund, og hvordan journalistikken kan være med til at opbygge en kollektiv identitet i lokalsamfundet. Vores empiriske grundlag er undersøgelsen af seks respondents medievaner og tilhørsforhold belyst ved hjælp af moderne medie- og sociologisk teori.

Vores respondenter har forskellige medievaner, men alle giver udtryk for, at de bruger lokalaviser som samtaleemne: Lokalavisens historier kan fungere som dele af en fælles forståelses- og referenceramme og fungerer altså i høj grad som et socialt middel, som respondenterne bruger til at forstå sig selv i eller uden for det forestillede fællesskab. Dertil kan vi ud fra vores empiri udlede en sammenhæng mellem, at jo mere respondenterne benytter sig af lokaljournalistikken, des større forbindelse oplever de til det forestillede lokale fællesskab. Vi kan sige, at lokaljournalistikken er med til at skabe en forbindelse mellem medlemmerne i et forestillet fællesskab, hvilket gør lokalavisen til en slags attribut for det forestillede fællesskab.

Vi fandt ydermere, at respondenterne har en fælles forståelse af lokaljournalistikken som vigtig, uanset om de benytter sig af den eller ej: Respondenterne tilslutter sig en normativ forestilling om og forventning til lokaljournalistikken som en slags objektiv formidler. Respondenterne oplever en værdi i, at der findes modererede medier, som man – til en vis grad – kan stole på. Dette står i kontrast til ukontrollerede Facebook-grupper.

Uanset graden af tilhørsforhold, og hvorvidt avisen bliver læst, kan vi udlede, at det, der kommer først, er refleksiviteten omkring sig selv, hvor spørgsmålet “vedrører dette mig?” implicit stilles hos den enkelte. På en måde står den sociale værdi heller ikke i komplet kontrast til den demokratiske. Ens selvforståelse er en relevant faktor for, om man overhovedet er bruger af lokalavisen og, set i et bredere perspektiv, om man har en oplevelse af at indgå i en lokal kollektiv identitet – lokalsamfundet. Dette kan være fordelagtigt for demokratisk deltagelse, da man kan argumentere for, at borgerne må føle sig som en del af det forestillede lokale fællesskab for at ville deltage i det med sin stemme.

Slutteligt kan vi konkludere, at avisens funktion for respondenterne i højere grad hviler på dannelsen af sociale forbindelser med hinanden, end det hviler på at tilegne sig demokratisk viden og oplysning.

Litteraturliste

- Abernathy, P. M. (2020): *News Deserts and Ghost Newspapers: Will Local News Survive?* University of North Carolina.
- Andersen, H. T.; Jensen, J. L.; Rasmussen, S. K.; Jacobsen, P. F.; Svith, F. (2017): *Lokal- og regionalmediers indhold, rolle og betydning i lokalområder 2017*. Danmarks Medie- og Journalisthøjskole og Kulturministeriet.
- Anderson, B. (1991): *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. Revised Edition. Verso.
- Atkin, D.; Jeffres, L. W.; Lee, J.; Neuendorf, K. (2007): *Newspaper Reading Supports Community Involvement*. Newspaper research journal vol. 28 (1).
- Berelson, B. (1948): What 'Missing the Newspaper' Means i Lazarsfeld, P. F. & Stanton, F. N. (Eds.): *Communications Research, 1948-1949*, pp. 111–129. Harper and Brothers.
- Blach-Ørsten, M.; Eberholst, M. K.; Schrøder, K. C. (2020): *Danskernes brug af nyhedsmedier 2020*. Roskilde Universitet.
- Brinkmann, S. & Kvale, S. (2015): *Interview – det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. Hans Reitzels Forlag.
- Brinkmann, S. & Tangaard, L. (2020): *Kvalitative Metoder: En grundbog*. Hans Reitzels Forlag.
- Collin, F. & Køppe, S. (2014): "Indledning" i *Humanistisk videnskabsteori*. Lindhardt & Ringhof.
- Danmarks Statistik (s.d.): *FOLKIAM: Folketal den 1. i måneden efter område, køn og alder*. Tilgået 30/5-2022 på <https://statistikbanken.dk/folk1am>
- Den Danske Ordbog (2010): *Udkantsdanmark. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab 2018*. Tilgået 30/5-2022 på <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=udkantdanmark>
- Eskildsen, K. (2020): *Humaniora?: En spørgende videnskabsteori*. Samfundslitteratur.
- Giddens, A. (1994): *Modernitetens Konsekvenser*. Hans Reitzels Forlag.
- Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (2017): *Kvalitative analyse - Syv Traditioner*. Hans Reitzel Forlag.
- Lolland Kommune (2019): *Befolkningsprognose 2019 til 2031 for Lolland Kommune*.
- Lolland Kommune (s.d.): *Befolkningsprognose 2022 til 2033 for Lolland Kommune*. Tilgået 30/5-2022 på <https://www.lolland.dk/kommunen/oekonomi-og-fakta/befolkningsprognose>

- Pahuus, M. (2011): "Hermeneutik" i F. Collin & S. Køppe (Red.), *Humanistisk videnskabsteori*. Lindhardt og Ringhof.
- Schulz Jørgensen, S. (2016): *Gamle Medier er også Sociale*. Center for journalistik, Syddansk Universitet.
- Stites, T. (2011): *Taking stock of the state of web journalism*. NiemanLab. Tilgået 30/5-2022 på <https://www.niemanlab.org/2011/12/tom-stites-taking-stock-of-the-state-of-web-journalism/>
- Østerby, A. C. (2021): *Det sander til: Sådan undgår vi nyhedsørkener i Danmark*. Center for journalistik, Syddansk Universitet.

Artikler

Artiklen er skrevet til Lolland-Falsters Folketidende; et betalt dagblad. Artiklen skal forestille at være udgivet ugen før, at arrangementet, der omtales i artiklen, afholdes. Artiklen er skrevet med udgangspunkt i flere respondenters ønske om at høre om kulturtilbud, før de sker og om lokale - og personlige historier. Ideen til historien kom fra et Facebookopslag om arrangementet slået op af Madens Folkemøde i Facebookgruppen "Lolland-Falster Lovestorm". Kilderne er herefter interviewet per telefon.

Madens Folkemøde vender tilbage med lokal opbakning: »Vi kunne ikke gøre det uden de frivillige«

Lokale frivillige hjælper til på Madens Folkemøde. Foto: Madens Folkemøde

Folkemødet på Lolland-Falster byder i weekenden d. 3. og 4. juni besøgende velkommen til et hav af lokale madoplevelser på Engestofte Gods, hvor lokale frivillige står klar til at hjælpe.

Af Stella Buur Rasmussen — 30.5.22

For tredje gang slår Madens Folkemøde atter dørene op efter to år med Corona. Folkemødet i 2020 blev aflyst, og i 2021 blev det rykket. Men selvom initiativet har haft en bumlet start, vender folkemødet nu tilbage i år med mærkbar opbakning fra lokalbefolkningen og frivillige.

– Vi kan virkelig mærke en opbakning fra lokalbefolkningen – både lokale gæster der støtter op, lokale fødevarereproducenter og rigtig mange frivillige, hvor mange er lokale fra området, siger Sigrid Gjessing, der er folkemødechef hos Madens Folkemøde.

Sigrid Gjessing fortæller, at de på Madens Folkemøde er dybt afhængige af de frivilliges hjælp for at kunne afholde arrangementet igen i år.

– Vi kunne ikke gøre det uden de frivillige, siger Sigrid Gjessing og påpeger, at hun oplever, at de frivillige gerne vil være med til at vise Lolland fra sin bedste side.

Lokale frivillige og lokale fødevarer

At kunne vise lokalområdet frem er også noget, som Jørgen Madsen, der er frivillig på Madens Folkemøde, lægger vægt på.

– Det er et skidegodt initiativ med hensyn til at kunne synliggøre vores del af landet og de gode fødevarer, vi har hernede, siger Jørgen Madsen.

70-årige Jørgen Madsen er en af de lokale fra Lolland-Falster, der har været frivillig på Madens Folkemøde, siden arrangementet blev afholdt for første gang i 2019. Han har igen i år valgt at være frivillig, da han mener, at Folkemødet har en masse at byde på.

– For mig er Madens Folkemøde stedet, hvor man præsenterer det nyeste inden for fødevareresforskningen, og så er det samtidig spændende, at de fødevarer der præsenteres, er de lokale råvarer herfra, siger Jørgen Madsen.

Formålet med Madens Folkemøde er, ifølge Sigrid Gjessing, at give de besøgende nogle gode madoplevelser, vise lokale råvarer frem og starte en samtale om den mad, vi spiser.

– Og nu hvor det så handler om fødevarer, så giver det mening, at vi ikke kun snakker om det, men at man også kan opleve maden med et hav af madoplevelser bl.a. fra lokalområdet, siger Sigrid Gjessing.

Artiklen er skrevet til Lolland-Falsters Folketidende. Den samler op på ovenstående artikel om Madens Folkemøde. Idéen er at afprøve, hvordan man skriver om en begivenhed, efter den er fundet sted – bevidst om at flere respondenter ønsker foromtale af arrangementer. Derudover demonstrerer den lokale tilhørsforhold samt en person-nær historie. Kilderne er fundet ved besøg på Madens Folkemøde, men er efterfølgende interviewet telefonisk.

Madens Folkemøde var en succes for ildsjæle, der brænder for bæredygtighed

Engestofte Gods var sted for Madens Folkemøde, der i år husede mange bæredygtige ildsjæle. Foto: Madens Folkemøde

Af Bella M.D.B. — 6.6.22

I år samledes 10.000 besøgende til Madens Folkemøde, hvor bæredygtighed var i højsædet. Mange af standholderne brænder nemlig for at udbrede bæredygtige fødevarer.

Med knap 10.000 gæster bød folkemødet for tredje år i træk på et væld af debatter, madboder og spændende workshops, der særligt omhandlede bæredygtighed.

Kjeld Sørensen var én af årets mange standholdere. Han er næstformand i Grønsund Havhave, en frivilligdrevet forening af folk, der dyrker muslinger i farvandet mellem Falster og Bogø. Han mener, at vi skal satse på bæredygtige måder at få protein på.

– Vi har en masse fisk i det her område. De sviner en del, og det er ikke særlig sundt for havmiljøet. Og så tænker vi, at muslinger er et godt medie at have, siger Kjeld Sørensen. Muslinger lever nemlig af mikroorganismer, der suger affaldsstoffer i vandet.

At udbrede budskabet

Formålet ved at deltage på folkemødet er for Kjeld Sørensen at udbrede Grønsund Havhaves budskab om at spise lokalt og satse på bæredygtige fødevarer.

– Hvis I bor et sted, hvor det kan lade sig gøre at dyrke muslinger, så start op og gør det. Jo flere, der gør det, jo flere rum får man, hvor man dyrker muslinger, spiser dem og får dem til at formere sig. Og det kan ikke være mere bæredygtigt, siger muslingentusiast.

Den lollandske virksomhed Danish Quinoa Group, der producerer quinoa på lokale marker, var også blandt de mange ildsjæle, der var mødt op i år.

– Vi så selvfølgelig en idé i at være en del af Madens Folkemøde og de kræfter, der arbejder for at få udbredt kendskab til alternative fødevarer, som vi traditionelt kun transporterer langvejs fra, siger salgschefen Steen Kruse.

Han oplevede stor interesse fra folkemødets gæster.

– Jeg er overbevist om, at mange finder det interessant, at vi bevæger os ind i de her nye afgrøder, som bliver efterspurgt, lyder det fra Steen Kruse.

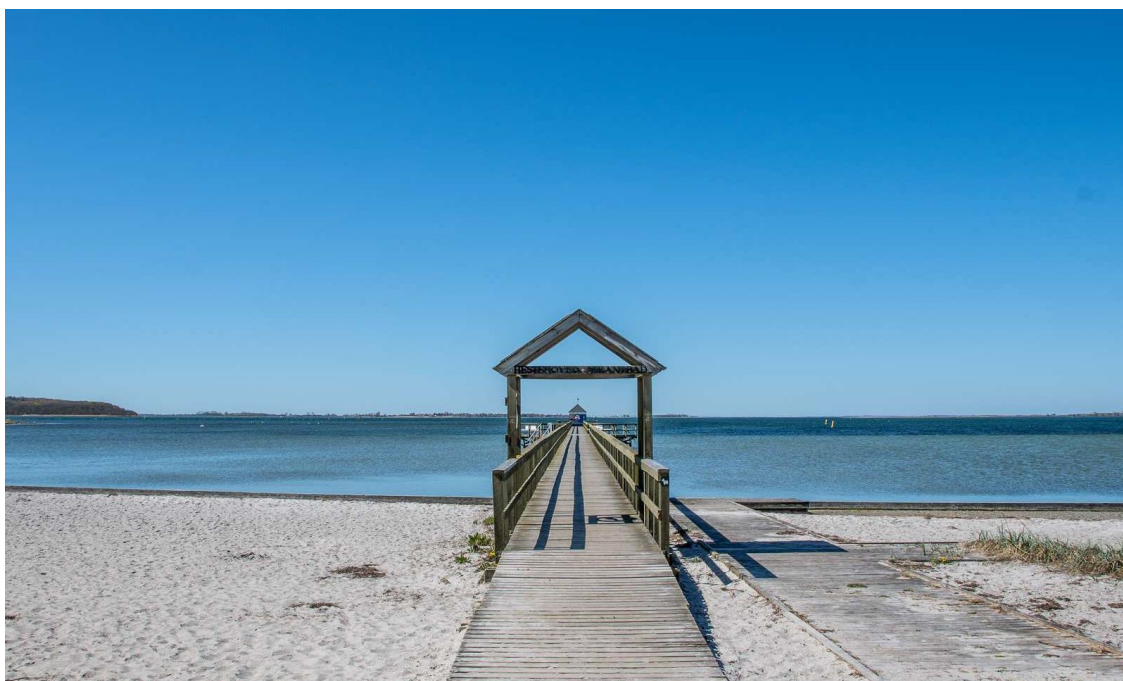
Kjeld Sørensen synes årets folkemøde gik »fabelagtigt«. Selv serverede han 900 portioner muslinger på to dage.

Madens Folkemøde vender naturligvis tilbage næste år.

– Vi vil fortsat være det sted, der samler alle, der har med mad at gøre, i en samtale om en bedre madkultur, siger formand Kasper Fogh Hansen i en pressemeddelelse fra Madens Folkemøde.

Artiklen er skrevet til Lolland-Falsters Folketidende. D. 26/5-22 dagen efter, at planen er blevet godkendt af Byrådet. Artiklen er skrevet ud fra flere respondenters ærgrelse over Lollands ry. Jeg har forsøgt at skrive en artikel, der viser området vilje til at blive et mere attraktivt område. Det kunne sagtens være mere kritisk, men jeg har gået med nogle blidere nyhedskriterier med vægt på håb og løsninger, som skal kunne styrke det lokale fællesskab på Lolland med en god historie.

Byrådet drømmer: Lolland skal være ferieparadis i 2050

Badebro ved Hestehoved Strand. Foto: Lolland Kommune

Lolland skal være klar som skøn turistdestination inden Femern-forbindelse åbner op for ni millioner tyske turister. Det er målet for planen, der netop er vedtaget i Byrådet.

Af Jonathan Lebeda — 26.5.22

Lolland forbindes sjældent med solcreme, isvafler og røde næser. Men det vil byrådet lave om på med en plan, der skal gøre Lollands sydkyst til et dansk ferieparadis.

Planen er blevet godkendt af byrådet den 25. maj 2022. Danske og udenlandske turister skal have øjnene op for Lollands smukke natur. Målet for planen er 4 millioner årlige overnatninger i 2050, hvor der i dag er 900.000 årlige overnatninger, fremgår det af planen.

–Vi har en fantastisk sydvendt kyststrækning, en række stærke turistattraktioner lokalt og mange investorer har allerede fået øjnene op for de mange nye muligheder i vores område, skriver borgmester Holger Schou Rasmussen i en pressemeddelelse.

En del af planen er at udvikle byerne langs sydkysten i en ny retning. I Nakskov skal der lægges vægt på den gode købstadsstemning, I Albuen lægges der vægt på naturoplevelser og i Kramnitze går turen til stranden. Nu hvor målsætningen er vedtaget skal arbejdet i gang, så det står færdigt, når Femern-forbindelse åbner. Det er områder, som i øjeblikket ikke er valfartet af turister.

Byrådet drømmer, at flere turister kan være en vej til at vende Lollands nedadgående økonomiske udvikling.

–Ved at tiltrække flere turister, kan vi få flere gæster i vores restauranter, butikker og aktivitetstilbud, og dermed flere arbejdspladser. En øget turisme kan virke som en stærk dynamo for ny vækst og udvikling, og blive til glæde og gavn for både borgere og besøgende, skriver Holger Schou Rasmussen i en pressemeddelelse.

De lokale krydser fingre

De lokale byder planen velkommen og er spændte på om det kan lykkes.

–Jeg har oplevet en større begejstring fra turisterne de seneste syv år. Jeg tror det kan lykkes, men det kræver at lokalpolitikerne gør en masse for kulturen, siger Lotte Ulbjerg, der driver et Bed&Breakfast i Assenbølle.

Den kommende Femern-forbindelse er udgangspunktet for den kommende satsning, og nogle af strandprojekterne bliver lavet med sand fra udgravningerne. Forbindelsen forventes at være færdig i 2029.

Byrådet sætter nu arbejdet i gang frem til 2050.

Følgende artikel er skrevet til Lolland-Falsters Folketidende, der dækker både Lolland og Guldborgsund Kommune. Artiklen skal forestille sig at være udgivet fredag d. 20/5-22, dagen før, at det arrangement, der omtales i artiklen, afholdes. Artiklen er skrevet med udgangspunkt i flere respondentes ønske om at høre om kulturtilbud og personlige historier, før de sker. Ideen til historien kom fra et Facebookopslag om arrangementet slået op af Lollands Væveforening. Kilderne er interviewet på telefon.

Væveforening inviterer til åbent hus: »Det er sjovere at vaske op, når man selv har lavet viskestykket«

Der er blevet hængt hjemmevævede viskestykker op til skue. Foto: Lollands Væveforening

Sakskøbing: På lørdag d. 21. maj klokken 10 inviterer Lollands Væveforening til åbent hus på Slemminge Gamle Skole. Her håber foreningens medlemmer at dele væveglæden med besøgende.

Af Louise K. Matcham — 20.5.22

På den nedlagte skole i Slemminge har Lollands Væveforenings medlemmer travlt med at hænge hjemmevævede viskestykker op på de gamle knagerækker. De er i gang med at pynte lokalerne op til lørdag, hvor de holder åbent hus.

Væveforeningen tager som regel ud af huset og udstiller til arrangementer. Men nu holder de første gang åbent hus i egne lokaler, og det begejstrer Anne Svendsen, der er medlem i foreningen:

– Det er sjovere at væve i vores egne lokaler. Vi glæder os til at vise dem frem. Vi er også stolte af dem, siger Anne Svendsen.

Håber på en god oplevelse

På lørdag kan besøgende få rundvisninger, og se foreningens lokaler, der har over 20 væve stående. Flere medlemmer vil komme og arbejde ved vævene, så besøgende kan se, hvordan vævning foregår. Desuden kommer der til at være udstillinger og folk, der sidder med andre håndværk, såsom filtning og spinding.

Bestyrelsesforkvinden for væveforeningen, Lena Holsko, glæder sig til arrangementet og håber at det kan inspirere folk til at være med i foreningen. Selv har Lena vævet hele sit liv, men hun har virkelig været dedikeret til vævningen og bestyrelsesarbejdet i væveforeningen de sidste 8 år.

– Vævning er kreativt. Du kan udfolde dig på forskellig vis. Forskningen viser jo, at de forskellige håndværk, strikning, brodering, vævning, osv., er med til at afstresse folk. Og så er det et fællesskab: Man mødes til vævning, og så hygger man sig sammen og inspirerer hinanden, siger Lena Holsko.

Også Anne Svendsen håber på nye medlemmer, men vigtigst af alt, at besøgende får en god oplevelse og går glade derfra. Anne har selv vævet i næsten 40 år. Til mulige kommende væve-entusiaster siger hun:

– Det er hammer besværligt og meget, meget tilfredsstillende at væve sine egne tekstiler. Det er ti gange billigere at købe dem i Netto. Men det er bare så smukt at stå og vaske op med et hjemmevævet viskestykke, som man selv har lavet — med alle dets fejl. Det gør det bare sjovere at vaske op, siger Anne Svendsen.

Følgende artikel skal forestille at være udgivet for Lolland-Falster Folketidende. Den er skrevet som opfølgning på en længere artikel, som blev bragt i dagbladet i 2020. Artiklen har udformet sig i kraft af nogle af respondenterne villighed til at læse om person-nære historier. Den er vinklet lokalt ud fra større aktuelle tilstande. Kilderne er interviewet telefonisk og data er indhentet fra dst.dk.

Landmænd er overvældet: »Vores priser er mere end fordoblet til kommende høst«

Far Knud-Erik Clausen og søn Christian Clausen på deres kornmark ved Maribo på Lolland. Foto: Julie Mertz.

Landmændene på Holtegård og Krårupgård har aldrig fået så meget for deres korn, som de gør ved sommerens høst. Men det føles grotesk, når man ved, at årsagen til det er russernes invasion af Ukraine, lyder det fra far og søn, som driver gårdene.

Af Maja Kornelia Andersen Flodquist — 7.6.22

De seneste fem måneder har landmændene Knud-Erik og Christian Clausen oplevet, at krigen i Ukraine og Putins trusler har påvirket størrelsen på deres pengepung.

– Men det groteske i denne her situation med forøgede kornpriser er, at det jo er på bekostning af andres ulykker, lyder det fra Knud Erik Clausen, som har været landmand hele sit liv. Han har aldrig oplevet så høje priser.

Ved sidste høst i juli 2021 solgte de deres hvede for 125 kr. pr. 100 kg. Denne sommers høst sælges kornet til den dobbelte pris, hvilket vil sige 250 kr. per 100 kilo. Malmbyg er ligeledes steget fra 160 kr. per 100 kilo til 300 kr. per 100 kilo, lyder det fra Knud-Erik Clausen. Det er den allerhøjeste salgspris i følge Danmarks Statistik, som siden 2005 månedligt har opgjort salgspriser for landbrugsprodukter.

Et lukket kornland

Der er en direkte årsag, som ligger til grund for den øgede fortjeneste, som landmændene på Holtegård og Krårupgård kan mærke. Det er nemlig russernes invasion af Ukraine, som har sat en stopper for, at ukraineske landmænd kan levere deres korn til resten af verden. Ukraine var forinden krigens udbrud d. 24. februar hovedleverandør på især korn.

– Det betyder ekstremt meget, at der lige pludseligt er blevet lukket for Ukraine. Det er så stort et kornland, så det gør meget, at de lige pludseligt er taget ud af ligningen, lyder det fra sønnen, Christian Clausen, som i 2019 overtog størstedelen af familielandbruget. Far og søn driver fortsat gårdene sammen.

Selvom Knud Erik og Christian Clausen som planteavlere kan stille sig tilfredse med produktionsåret allerede nu, ser de allerhelst, at krigen skal slutte.

– Vi håber ikke, det forbliver sådan, lyder det fra de Knud Erik Clausen, som ikke i sin vildeste fantasi havde forestillet sig et år som dette.

Følgende artikel er skrevet til Lolland-Falsters Folketidende. Artiklen skal forestille sig at blive udgivet i uge 23, da det arrangement, som artiklen omhandler, foregår i weekenden. Artiklen er skrevet med henblik på at imødekomme respondenternes ønske om at give indblik i flere kulturelle tilbud. Ideen til historien kom efter at have læst Lolland Kommunes seneste referater. Kilderne er interviewet telefonisk.

Legal-Stretrace vil ændre kulturen for ulovlige gaderæs

Røg fra hjulspindende dæk fra sidste års arrangement. Foto af: Brian Frandsen

De tunede køretøjer vil for sidste gang i år farvelægge Lolland-Falster Lufthavns landingsbane sort. Gaderæset køres i dagtimerne, politiet er informeret og sikkerheden er i top. »Motorsport er ikke farligt, vi skal bare opføre os ordentligt,« siger formanden for Legal-Stretrace, der glæder sig til arrangementet på lørdag den 11. juni.

Af Mathias Holm Hansen — 20.5.2022

Legal-Stretrace har i over 20 år stået for afviklingen af et lovligt gaderæs på Lolland-Falster Lufthavn i Holeby. Foreningens formål er at give bilentusiaster mulighed for at trykke sømmet helt i bund under nogle forhold, som er sikre og ikke mindst lovlige.

– Vi har 100% fokus på sikkerhed, og vi gør, hvad vi kan for at hjælpe folk væk fra gademiljøet. Stort set alle, der var med til at starte det tilbage i tiden, inklusiv mig selv, har set, at folk har kørt sig selv ihjel, siger formanden for Legal-Stretrace, Svend Larsen.

Som en del af sikkerheden til løbene er der altid en læge og ambulance til stede. Formanden understreger dog, at der i 22 år aldrig har været en ulykke på landingsbanen.

– Vi har fuld fokus på sikkerhed, vi syner bilerne inden og styrthjelm, sele og alt det der skal bare være i orden. Motorsport er ikke farligt, vi skal bare opføre os ordentligt, siger Svend Larsen.

Inspireret af Amerika

Legal-Stretrace er en forening bestående af mekanikere og bilinteresserede og er inspireret af dragracing, der har ophav i Los Angeles. Arrangementet lørdag den 11. juni køres efter de officielle banemål, som er en quartermile eller 402 meter.

Tilskuer og frivillig fotograf Brian Frandsen har været fast bestanddel af Legal-Stretraces arrangementer siden 2007, og han giver sit besyv på, hvorfor Legal-Stretrace er en stor succes:

– Vi kalder det Danmarks hyggeligste stretrace. Jeg tror, det har meget at sige. Så køres der et par gange om året 402 meter, vistnok som det eneste sted i Danmark, siger Brian Frandsen.

Legal-Stretrace afholder årligt fire løb, hvor det kommende løb altså er årets sidste.

Der findes to andre dragracing klubber i Danmark, men Legal-Stretrace er den eneste klub med fast bane. Dog er foreningens store drøm at etablere deres egen bane uden for Lolland-Falster Lufthavn, så den kan bruges flere gange årligt.